

TORSDAG 23 MAJ. NR 21/2013

Så vacker!

Sidan 20

När kyrkan tog över hela Hamburg

Sidan 8

Dorothy Røj skriver för livet

Sidan 2

Teologiska fakulteten i Åbo försvinner

Åbo Akademi krymper antalet förvaltningsenheter. Teologin ska lyda under filosofiska fakulteten.

Teologiska fakulteten förlorar något av både självständighet och identitet. **SIDAN 5**

Döden kräver ritualer

SIDAN 13

Johan Terho sitter fast i kön till prästvigning

Sidan 4

Samfälligheten kommer, är du redo?

Sidan 5

Gudstjänsten är en pjäs som kräver förkunskap

Sidan 6

LEDARE MAY WIKSTRÖM

En lottorad som slog slint

KP LOTTOBOLLARNA knuffades som bekant ut ur Ylestv-utbud, med motiveringen att de som sponsrat program (= reklam) inte hör hemma där. I eftersnacket har Jari Korkki, politisk journalist på Yle, skrivit en kolumn som snabbt blev ett populärt diskussionsämne. I något som antagligen ska läsas som drypande satir ger han "Sanni" (Grahm-Laasonen, den riksdagsledamot som fick ut Lottoflickorna ur tv:n) ännu ett uppdrag: Har hon inte noterat att Yle i decennier har televiserat ett spektakel kallat "gudstjänst"? Här marknadsför en firma ogenerat produkten "evigt liv" medan logon -korset - står i blickpunkten. Blev nu inte projektet att rensa i utbudet på hälft? Kolumnisten avslutar med en spädig släng om att det ska bli intressant att se konkurrenten MTV tävla om sändningsrättigheterna. I kommentarerna till kolumnen raljerar det vidare. Blir det manne "tekniska pauser" under predikan, under vilka gudstjänsttittarna hinner gå en sväng via kylskåpet? Får prästen någon minut för reklam när hon hinner dra andan och kolla manus? En del roas av det, andra säger sårade ifrån och tycker att jämförelsen är osmaklig - därför att programmen är viktiga för dem.

KORKKIS inlägg är mångtydigt. Vad han egentligen vill förbli lite dunkelt. Försöker han säga att skiljelinjen mellan betalda budskap är svår att dra? Att det inte är så enkelt att det handlar enbart om strukturer? Eller vill han verkligen ha ut kyrkan ur spektret av det Yle sköter inom sitt public service-uppdrag.

Hursomhelst har hans text också använts just i det syftet - och rena missuppfattningar har ivrigt drivits vidare: "Kyrkan betalar Yle sponsorpengar för att få in sitt budskap bland tv-minuterna." "Kyrkan köper sändningstid, som Yle får betalt för." Användbara förenklingar för dem som gärna ser att en sådan diskussion utmynnar i ännu ett "Ut med den, bara!".

SAMARBETET mellan Yle och kyrkorna är ingen köp- och-sälj-driven konstruktion. Den bottnar i en genuin vilja hos bägge och har därför också en noga reglerad övervakning. När de första allmänna radiosändningarna inleddes den 9 september 1926 var gudstjänsterna med som en naturlig del redan tre dagar senare. Tron har funnits med i åttio år på radio och femtio år på tv helt enkelt för att finländarna vill det. Ända sedan starten har radiogudstjänsterna legat som stationär trea i lyssnartoppen på radio Vega, med cirka 30 000 lyssnare.

NÅGON DIREKT SPONSRING får Yle inte heller. Däremot har kyrkan en handfull redaktörer på sina lönelistor som jobbar med att koordinera och producera program. Varför ska då drygt sjuttio procent av landets befolkning få igenom sin vilja? Varför inte? Hur stor är andelen fotbollsfantaster? Bokslukare? Trädgårdsfreak?

Yle Fem har en tacknämlig produktion av livsåskådningsprogram, både utanför kyrkans samsamarbetsavtal och innanför detta. Det senare blocket utgör 25 timmar tv om året, totalt - både gudstjänster och andra program - för de drygt två tredjedelar av befolkningen som trots allt tillhör kyrkklubben. Hotad? Någon?

"Tron har funnits med i femtio år på tv helt enkelt för att finländarna vill det."

PROFILEN: DOROTHY RÖJ

"Jag känner mig som en sekreterare som skriver ner orden som kommer till mig."

Kallad till att skriva

Du ska skriva. Dorothy Röj har hört den uppmaningen flera gånger under livet. Och hon har varit lydig sin kallelse.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Det rosa huset sticker av mot de andra husen när man kör längs Strandvägen i Töjby, Närpes. Vid en snabb blick ser det ut som om gavelfönstren bildar ett kors. Här bor en kreativ människa, tänker jag när jag viker in.

- Det är roligt att skapa. Jag skapar allt möjligt, men jag sjunger inte. Jag hittar på saker att göra i huset och det är min man Leo som bygger, säger **Dorothy Röj** som bor i huset.

Huset är hennes om- och tillbyggda hemgård. Det byggdes av hennes pappa då familjen återvände från Kanada. Husmodellen hämtade han med sig därifrån.

Sedan hon kom till Töjby har hon inte varit i Kanada.

- Tyvärr glömde jag all min engelska. Trots mina föräldrars försök ville jag inte tala det som barn. Det är något jag ångrar bittert senare. Men som barn vill man inte sticka ut. Man ska vara absolut lika. Tyvärr gäller det bland vuxna också.

I dag är Dorothy Röj inte rädd att sticka ut. Inte heller är hon rädd att säga sin åsikt även om den inte delas av andra.

- Allt har blivit så annorlunda, säger hon. Bibeln respekteras inte som förr. Fast Bibeln är ju den enda boken man kan lita på.

Hon kan sin bibel. Grunden till de kunskaperna fick hon av sina föräldrar och morföräldrar. Men fråga inte var i Bibeln en viss vers står, för det kan hon inte svara på.

- Bibeln är boken som Gud oss gav, den är kompassen på livets hav, följer vi den går vi ej i kvav. Bibeln är boken även i dag, reciterar hon en av sina dikter.

Dorothy Röj skriver både dikter och prosa. Hon har gett ut fyra diktböcker på eget förlag. Den senaste, *Fågeln utan vinge*, utkom så sent som för två veck-

or sedan. Dessutom har hon gett ut en roman samt två dokument från gångna tider i Töjby. Även om hon inte sjunger står hon också som textförfattare och producent för en CD-skiva som består av hennes dikter tonsatta av **Karl-Erik Kronqvist**.

- Jag är inte rädd för sådant som jag aldrig gjort förr.

Alla texter som hon skriver har en andlig dimension.

- Även om jag börjar med något annat så slutar det där.

Att skriva ser hon som sin gåva.

- När jag sätter mig vid datorn brukar jag be en bön och vänta. Så kommer orden. Jag känner mig som en sekreterare som skriver ner dem. När dikten är färdig kan resultatet förvåna mig. Blev den så här?

Hon stod vid himlaporten

En av dikterna kom till när hon läste om en person som sagt sig ha varit i himlen men kommit tillbaka.

- Då hörde jag rösten inom mig som sade "Lasarus". Javisst, tänkte jag då. Den rike mannen fick inte återvända för att varna sina bröder.

Hon ifrågasätter att man kan komma tillbaka när man väl kommit till himlen.

- Det står ju i Bibeln: "Vad intet öga har sett och intet öra har hört. Det har Gud berett åt dem som fruktar honom." Jesus berättade aldrig om hur det såg ut i himlen. Alltså vi har ingen aning om hur det är där. Vi har bara mänskliga symboler som vi sammanfattar.

Själv har hon varit nära döden och sett himlaporten. Motvilligt berättar hon om det eftersom hon inte vill att upplevelsen ska analyseras sönder och kanske få fel effekt.

- 1989 hade jag en märklig lungsjukdom som ingen visste vad det var. Jag hostade från morgon till kväll hela vintern. När jag äntligen fick remiss

och kom till Östanlid i Jakobstad var jag så kraftlös att jag satt i rullstol. Jag blev bara sämre och läkarna kunde inte hjälpa mig.

På Östanlid försökte läkaren med tubmedicin och kortison. Det blev hon bara sämre av. De båda dottrarna kom hem från Sverige med sina familjer. Dorothy Röj tyckte att de borde ha kommit senare för att hjälpa sin pappa som nyss blivit opererad i axeln. Senare fick hon höra att de kom då läkaren sagt att hon har högst två veckor kvar att leva. Att hon var nära döden förstod hon inte.

- En morgon när jag vaknade föll jag i dvala, berättar hon. Jag varken sov eller var vaken. Jag var bara någonstans. Jag kom till en plats där det fanns en kista. Jag förstod att den var min. Jag noterade med tillfredsställelse att kistan hade vita blommor med tre röda rosor. Det har jag alltid velat ha på min kista.

Hon gick vidare och kom till en hög port med en mycket hög tröskel.

- Jag var fortfarande svag och tänkte att den tröskeln kommer jag aldrig över. Långt bort bakom porten såg jag ett ljus. Oj, så långt orkar jag inte, tänkte jag. Då kände jag en manlig hand på mitt skulderblad och en röst som sade: "Du ska inte dit - du ska skriva". Sen kom jag som ur en dimma och låg fortfarande i min sjukhusäng. Jag kände fortfarande värmen av handavtrycket på min rygg. Den kände jag ända till kvällen. Jag berättade för min rumskamrat om upplevelsen och frågade henne vad hon tror det betyder. "Det betyder nog att du inte ska dö", sa hon. Men det hade jag ju aldrig tänkt mig.

Det gick någon dag och benen fick styrka. Hon kunde börja gå igen. Efter en tid sade läkaren att han inte förstod vad som hänt men alla prover och värden var normala.

- Men jag sade inget åt läkaren. Jag är övertygad om att jag blev frisk med Guds hjälp. Jag tror det var Guds hand som rörde vid min rygg.

Hon kände också igen rösten.

- Det var samma röst som brukar säga några ord ibland. Det är en röst jag hör inom mig precis som om jag samtalat med någon. Den hörs aldrig utåt, men jag hör den tydligt.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
Tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Rolf af Hällström
tfn (09) 612 615 53

Tomas von Martens
tfn (09) 612 615 51

Johan Myrskog
tfn (09) 612 615 52

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds
tfn (09) 612 615 54

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Tomas von Martens

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer
Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.
Lämna in din annons utan extra kostnader

via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi!
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Björn Sten,
gsm 0400 012 390

Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn (09) 612 615 50,
prenumeration@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 69 €
Utlandet 84 €

BÅDE INNE i huset i Töjby och utanför det syns spår av Dorothy Röjs kreativitet.

DOROTHY RÖJ

FÖDD I KANADA, KOM TILL TÖJBY SOM FYRÅRING.

SKRIVIT DIKTRIOLOGIN *UR ÖPPEN HAND, UR HJÄRTATS DJUP OCH UR LIVETS KÄLLA SAMT NYUTKOMNA FÅGEL UTAN VINGE*. SKRIVIT TIDSDOKUMENTATIONERNA *SKÄRVOR AV DRÖMMAR, DE GLÖMDAS FOTSPÅR OCH DOKUMENTEN BERÄTTAR*. PRODUCENT AV CD:N *LIVETS BUKETT*.

GIFT MED LEO, HAR TVÅ DÖTTOR SOM BÄGGE ÄR LÄKARE. EN DOTTER BOR I ORAVAIS OCH DEN ANDRA I MORA I SVERIGE. FYRA BARNBARN.

Nyckelbloggen nu på KP-webben

BLOGG. Nyckelbloggen – en blogg som särskilt riktar sig till dem som jobbar och verkar inom församlingen – går nu att läsa också på Kyrkpressens webbsida.

På Nyckelbloggen bloggar främst de som är anställda vid Kyrkans central för det svenska arbetet.

– Vi har en naturlig koppling till Nyckelbloggen eftersom den hänger ihop

med inspirationstidskriften Nyckeln som också ges ut av förlaget Fontana Media, säger **May Wikström** som är chefredaktör för Kyrkpressen och vd för Fontana Media.

– Det är här man kan hitta verkligt sakkunniga inlägg av människor som jobbar inom kyrkan till vardags. Dessutom bloggar skribenterna i en per-

sonlig och tillgänglig ton. Du hittar Nyckelbloggen på webbadressen www.kyrkpressen.fi.

Nej till sänkning av konfirmationsålder

KONFIRMATION. Kyrkomötet tog förra veckan ställning till ett ombudsinitiativ om att sänka konfirmationsåldern. Det utskott som behandlade frågan tyckte att man inte ska justera konfirmationsåldern eftersom konfirmationsundervisningen fungerar bra och lockar också ungdomar som inte hör till kyrkan.

Utskottet menade att den åldersgrupp kyrkan nu måste satsa på är 10–14-åringarna som är i ”en synnerligen krävande ålder för kristen fostran”. Det finns församlingar i Svenskfinland som i stället satsat på högre konfirmationsålder: i Vasa konfirmeras ungdomarna ett år senare än på andra håll.

KONFIRMATIONSÅLDERN ÄR bra som den är, menar kyrkomötet. FOTO: KP-ARKIV/CHRISTA MICKELSSON

JOHAN TERHO säger sig vara beredd på att vänta länge men vill börja jobba som präst så fort han får chansen. FOTO: GUNNAR GOTHONI

Hur länge ska man vänta?

PRÄSTVIGNING. Just nu är behovet av präster mättat i Borgå stift. En handfull teologer står på kö för att bli prästvigda. Det är en ny situation för stiftet – och vad gör man om man studerat klart och inte får bli prästvigd?

TEXT: **JOHAN MYRSKOG**

– Då jag var halvvägs med studierna insåg jag att det inte alls är någon självklarhet att jag får jobb, säger teologistuderanden **Johan Terho**.

Terho började studera år 2007. På den tiden talades det mycket om behovet av präster och den annalkande pensionsboomen i Borgå stift.

– Lite lurad kände jag mig kanske, medger Terho.

– Men samtidigt så lever arbetsmarknaden. Det är svårt att förutse var det behövs arbetskraft och hur mycket.

”Det är tråkigt att det måste vara så men det beror på behovet i församlingarna i vilken mån tjänster blir lediga.”

Clas Abrahamsson

Terho är inställd på att jobba i södra Finland där familjen, släkten och den blivande hustrun bor. Han är medveten om att han kan få vänta länge innan en ledig prästtjänst öppnar sig men säger sig vara beredd på att vänta, i flera år om det behövs.

– Jag vill gärna jobba med något där jag har nytta av mina teologistudier, säger han.

Men Johan Terho utesluter inte heller att för tillfället jobba med något annat, medan han ändå väntar. Hur framtiden ser ut vet han inte riktigt ännu.

– Jag har ingen klar plan än så länge. Jag har funderat på att fortsätta med doktorsstudier. Vi får se, säger Terho.

Rörlig arbetsmarknad

Enligt notarie **Clas Abrahamsson** vid domkapitlet finns det just nu mellan fem och tio teologer som väntar på prästvigning.

– Det är tråkigt att det måste vara så men det beror på behovet i församlingarna i vilken mån tjänsterna blir lediga, säger han.

– Ur vår synvinkel är det förstås bra att det finns präster ifall det skulle behövas men för studerande som vill jobba är det förstås ett problem. Jag förstår bra att de inte är så glada, säger Clas Abrahamsson.

Liksom Johan Terho hänvisar även Abrahamsson till arbetsmarknaden och dess oförutsägbarhet.

– I andra branscher är det inte garanterat att man får jobb fastän man studerat klart. Kyrkan är tyvärr inte ett undantag.

Nya faktorer

Enligt Abrahamsson beror det på flera faktorer att teologer nu står i kö för att få prästjobb. Det är en situation som för övrigt är ny för Borgå stift.

– Pensionsboomen för fem till tio år sedan blev inte så stark som man trott och samverkan mellan behovet och utbudet hölls stabilt.

Då pensionsåldern dessutom varierar är det väldigt svårt att förutse när någon faktiskt går i pension.

– Folk går i pension men pensionsåldern är flexibel. Fast man uppnår en

viss ålder så kan man ändå välja att fortsätta jobba i några år till.

En annan orsak är församlingarnas allt kärvare ekonomi. Om en tjänst blir ledig så ledigförklaras den inte nödvändigtvis.

– Församlingar funderar numera ganska mycket på hur de kan spara in pengar. Det är också en ny situation som vi inte har varit med om förut, säger Abrahamsson.

Också i Sverige finns det ett stort utbud på präster och Borgå stift har fått in flera förfrågningar av svenska teologer som vill veta om det finns lediga tjänster i Finland.

Men Abrahamsson säger att Borgå stift i första hand prioriterar de teologer som studerat i Finland.

– Vårt stift är svenskt men jobbet förutsätter också att man kan lite finska. Helt enkelt för att man ska klara sig i vardagliga situationer, säger Abrahamsson.

UK INSPIRERAR

UK synligt vid kyrkomötet

Ungdomens kyrkodagar fick en del synlighet då en grupp som representerade samlingen fick presentera sig för cirka 100 beslutsfattare vid kyrkomötet i Åbo.

– Det var superskoj att

få mera synlighet, säger **Simon Lampenius** vid Kyrkans svenska central.

– Det är ett sätt att ordna möten mellan ungdomar och beslutsfattare.

Gruppen visade en reklamvideonutt från tidigare UK och ombuden verkade intresserade.

– På finska sidan söker

FOTO: KP-ARKIV/NINA ÖSTERHOLM

man fortfarande former för hur man bättre kan höra barn och unga, säger Lampenius.

Syftet med att kyrkomötet möter barn och unga är att stärka deras känsla av delaktighet i kyrka och församling och ge dem en känsla av att deras röst viktig.

POLITIK RELIGIONSUNDERVISNING

Vill trygga religionen i skolan

Kristdemokraterna vill trygga religionsundervisningen i den egna religionen i skolorna. 2010 deltog 92,9 av eleverna i Finland i undervisningen i evangelisk-luthersk religion i skolan.

Riksdagsledamöterna **Jouko Jääskeläinen** och **Leena Rauhala** vill att elever med olika religion inte heller i framtiden ska få religionsundervisning tillsammans.

– Följden av det kan bli religionsblindhet och en otillräcklig kunskap om det egna kulturarvet och dess traditioner, säger Jääskeläinen på KD:s hemsida.

KOPPLINGEN MELLAN teologiska fakulteten och kyrkan kräver att undervisningen i teologi fyller kyrkans kvalitetskrav.
FOTO:KP-ARKIV

Teologin förlorar sin fakultet

NY STRUKTUR. Åbo Akademi omorganiseras i fyra fakulteter. Teologin ska lyda under filosofiska fakulteten.
– Det innebär risker och möjligheter, säger professor Tage Kurtén.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Åbo Akademi struktur har diskuterats i tre arbetsgrupper under vintern, och förra veckan kom resultatet: styrelsen ger rektorn fullmakt att planera en verksamhet som baseras på fyra fakulteter. Dagens tolv förvaltningsenheter skulle alltså krympas ner till fyra stora administrativa enheter.

– Enligt beredningen skulle teologin lyda under filosofiska fakulteten. Det är en stor förändring eftersom teologin alltid varit ett eget område, säger Tage Kurtén som verkat länge som professor vid teologiska fakulteten och som fakultetens prefekt åren 2010–2012.

– En stor fråga är för-

stås hur vi ska behålla vårt brand. Att fakulteten skulle heta ”humaniora och teologi” som i Lund skulle redan vara bättre. En annan fråga är om vi får behålla alla de sex ämnen vi har i dag och om alla ämnen kommer att ha en professor. Det här är en stor förändring både administrativt och identitetsmässigt.

Vid TF är många professorer oroliga över vad som sker när den administrativa beslutanderätten flyttas över i andra händer. Men Kurtén ser också att förändringen öppnar möjligheter till ett bredare samarbete med andra enheter inom akademien.

– Jag tror att förändringen kan leda till mer samarbete med enheter som religionsvetenskap, filosofi och historia.

Vilka inbesparingar beslutet leder till är inte klart.

”Att vi har en egen fakultet har varit viktigt för oss.”

Tage Kurtén

I dag arbetar tolv professorer som prefekter och har ett stort administrativt ansvar. Om antalet prefekter – eller dekaner som de igen ska heta – skärs ner till fyra innebär det att många frigörs till större insatser inom undervisning och forskning.

Kyrkan vill ha kvalitet

Vid teologiska fakulteten känns frågan om hur identitetens bevaras i en ny struktur som den mest brännande.

– Att vi har en egen fakultet har varit viktigt för oss. Om vi inte är en fakultet får det också konsekvenser för vårt samarbete med andra teologiska fakulteter i Norden, säger Kurtén.

Dessutom finns här kan hända ett juridiskt problem: det var en stor donation av Anna von Rettig som i tiden möjliggjorde grundandet av en teologisk fakultet i Åbo.

– Följer man donatorns vilja om TF inte längre är en fakultet? Det är ett relevant argument, säger Kurtén.

Också kyrkan ställer vissa krav på utbildningen i teologi eftersom det är i Åbo

de svenskspråkiga prästerna utbildas.

– Kyrkan har till exempel önskemål om vilka ämnen prästerna ska läsa för att vara behöriga. Skulle kyrkan godkänna att resurserna för något ämne skärs ner så att det inte längre har en professor utan enbart en lektor? Det vet vi inte, säger Kurtén.

Stiftsdekan Sixten Ekstrand vid domkapitlet i Borgå säger att kyrkan inte har några särskilda krav på hur utbildningen ordnas – bara den fyller kvalitetskraven.

– Traditionellt har teologin haft en egen fakultet, men det finns också andra organisatoriska lösningar. Det primära är att akademien kan erbjuda god teologisk utbildning i de fyra huvudämnen praktisk teologi, kyrkohistoria, systematisk teologi och exegetik.

Och om en professorstjänst blir en lektorstjänst – är det fortfarande god undervisning?

– Då har man tummat på kvaliteten. Varje ämne måste ha en ämnesföreståndare, en professor, säger Ekstrand.

Församlingarnas självständighet är hotad

KYRKOMÖTET. Det kan bli slut med självständiga församlingar. Kyrkomötet har röstat för fortsatt beredning av förslaget att alla församlingar måste tillhöra en samfällighet.

TEXT OCH ARKIVFOTO:
JOHAN SANDBERG

Ärendet gå nu till Kyrkostyrelsen och biskopsmötet för fortsatt beredning. Senast om ett år borde frågan komma upp i kyrkomötet för ett avgörande beslut.

– I debatten inför omröstningen ifrågasatte speciellt de stora församlingarna Jyväskylä och Salo och församlingarna i norra Finland förslaget, säger kyrkomötesombudet Max-Olav Lassila.

Är det vettigt att man i Lapland måste köra hundratals kilometer till ett möte? Ska gigantförsamlingar som Jyväskylä bli ännu större? Ska församlingar som Nykarleby där man nyligen lagt ner samfälligheten tvingas in i en ny? Och i så fall till vilket styrkeförhållande? I vilken utsträckning ska personalen vara anställd av samfälligheten eller församlingen?

– Det är många relevanta frågor som Kyrkostyrelsen nu ska ta ställning till i sin beredning, säger Lassila.

Landshövding Peter Lindbäck från Åland föreslog att

ekonomiskt bärkraftiga församlingar som motsvarar en kommun ska få fortsätta sin verksamhet som enskilda församlingar. Förslaget röstades ner med 48 röster mot 57.

– Med tanke på de styrkeförhållandena tror jag inte att paketet går igenom om man inte får en tillfredsställande lösning, säger Lassila. Då är det frågan om en kyrkolagsändring som ska antas med tre fjärdedelsmajoritet.

Lassila understöder frivillighet. Hans hemförsamling Larsmo är en av de församlingar som kan beröras.

– Vi vill helst fortsätta som självständiga. Vi har inget att vinna ekonomiskt på att gå med i en samfällighet. Men om alternativet är sammanslagning av församlingar så är det ändå bättre att höra till en samfällighet.

Den mest naturliga för Larsmo skulle då vara Pedersöre kyrkliga samfällighet. Inofficiellt har frågan diskuterats i Larsmo. Det har man inte gjort i Nykarleby.

– Jag vet inte vad det här kan betyda för Nykarleby, säger kyrkofullmäktiges ordförande Anders Blomqvist. I dagstidningarna har man bara nämnt att Larsmo och Korsnäs skulle beröras. Eftersom församlingarna i Nykarleby nyss gått samman och samfälligheten upphört ser jag inte riktigt poängen i att börja tillhöra en samfällighet igen.

MAX-OLAV LASSILA, kyrkomötesombud och kyrkoherde i den självständiga Larsmo församling, vill helst att församlingar ska få förbli självständiga.

BIO ALPHAKURS

Alphareklam på bio

I Uppsala kommer biobesökarna att få reklam om Alphakursen, skriver Dagen.

Svensk filmindustri har samarbetat med församlingar i Örebro och hörde nu av sig om Korskyrkan i Uppsala ville sända bioreklam. Projektet finansieras av församlingen som har valt att satsa på just Alphareklam.

– Vi hoppas att det här leder till ett större intresse för trosfrågor, säger församlingens Alphakursledare Fredrik Ritscher.

Alpha

RELIGION POPULÄRKULTUR

Budskap som berör i vår tid

Religiös symbolik och tematik och religiösa betydelser blir allt vanligare inom populärkulturen.

– Det handlar om budskap som går djupare än ytlig populärkultur. Teman som berör vår tids publik och som är viktiga för dem. Å andra sidan lyfter populärkulturen fram en religiositet som inte nödvändigtvis är kopplad till traditionella religiösa system, säger Heikki Pesonen som är lektor i religionsvetenskap vid Helsingfors universitet. Pesonen har skrivit ledaren i senaste numret av webbtidningen teologia.fi.

HELSINGFORS FAMILJEJURIDIK

Vi hjälper dig i livets alla skeden!

* Gåvobrev
* Testamenten
* Arvsskiftet

* Äktenskapsförord
* Bouppteckningar
* Rättegångar mm.

Vicehäradshövding Filip Markelin

Brändövägen 8, gatunivå, 00570 Helsingfors
Tel. 0400-464899, www.perhejuridikka.fi

Pjäs för den som kan manus

GUDSTJÄNST. Gudstjänsten är ett heligt skådespel som gör det möjligt för deltagarna att förvandlas och bearbeta sina livsfrågor. Men hur blir det om deltagarna inte kan läsa manus?

– De känner sig uteslutna.

TEXT: SOFIA TORVALDS

– I kyrkan omdefinierar man sig själv, man bli liksom en lite heligare person. Man stiger ut ur sin egen vardagsverklighet och in i en sorts mytisk verklighet och mytisk tid. I den verkligheten blir också Bibelns berättelser och metaforer något som gäller en själv.

Det säger **Ann-Maarit Joenperä** som är församlingspastor i den finska församlingen i Tusby. Förra veckan doktorerade hon med en avhandling om hur gudstjänsten fungerar som en religiös erfarenhet. Hennes material visar att den som deltar i en gudstjänst blir ett annat och nytt jag genast då hon stiger in genom kyrkans dörr.

Men att delta i det heliga skådespel som gudstjänsten är kräver en förmåga att läsa manus. Varför sitter man för det mesta, men plötsligt ska alla ställa sig upp och stå?

– Om man är en van gudstjänstdeltagare öppnar sig manuset på ett nytt sätt. Det är inte bara det att man vet när man ska stå, man vet *varför* man ska stå. Då öppnar sig också gudstjänstens innehåll.

Lämna skulden bakom dig Joenperä menar att gudstjänsten kan bli en plats där man inte bara får uppleva helighet utan rent av får känna att man får lämna sina bördor bakom sig.

– Ett ställe där man får göra det är syndabekännelsen och avlösningen. Många människor har en känsla av skuld som det känns skönt att kunna lämna bakom sig. Om man kan möta sin skuld kan man också frigöras från den. Och när man frigörs från sin skuld blir man tacksam.

Den som regelbundet besöker en gudstjänst får också lära sig något om att greppa tanken på död.

– När vi i kyrkan ber för dem som dött sitter alla stilla en stund och begrundar frågan. Det blir ett sätt att handskas med döden. Samtidigt talar kyrkan aldrig om död utan att tala om uppståndelse.

Kyrkan erbjuder alltså verktyg för att ta itu med frågor som skrämmer och plågar oss alla: alldeles gratis och varje vecka.

Detaljerna drabbar oss också

Joenperäs forskning visar också att varje liten detalj i

ANN-MAARIT JOENPERÄ vill göra gudstjänsten tillgänglig för den ovana kyrkosökaren. FOTO: JANNE-ANTTI LATVALA

kyrkobyggnaden blir något som vi nästan intuitivt inlemmar i vår bild av kyrkan.

Många av dem hon intervjuade hade fäst sig vid ett runt glasfönster i Tusby kyrka. De kände sig påverkade av glasets mörkblå färg. En person berättade att hon alltid fäste sig vid ett snett, litet fönster högt uppe i kyrkan: att det var viktigt för henne att fönstret var snett.

Det verkar faktiskt göra en skillnad om man deltar i en gudstjänst i en traditionell kyrka med fasta bänkar, orgel uppe på läktaren och en predikstol och en tydligt åtskild altardel – eller i en modern kyrka där allt känns lite vardagligare men samtidigt hemtrevligare.

– Olika kyrkor talar till olika delar av vårt undermedvetna. Ingendera är bättre än den andra, men en gammal kyrka och en 70-talskyrka sänder olika signaler.

Kan leda till utanförskap

Men Joenperä är fundersam när hon tänker på gudstjänstens framtid. När en grupp skriftskolungdomar besöker en gudstjänst märker hon att den är främmande för dem. De står liksom på scenen i en pjäs, men utan att hitta sina repliker i manuset, utan att förstå vad pjäsen handlar om och hur den ska berättas. Erfarenheten gör dem förbryllade och osäkra.

– Största delen av dem jag intervjuade hade fyllt sextio och hade gått i kyrkan sedan de var barn. De tolkade gudstjänsten på ett helt annat sätt än dagens unga gör. För en ung människa i dag

GUDSTJÄNSTEN ÄR ett heligt och mytiskt skådespel som vi förstår intuitivt – om vi har vant oss vid symbolerna och språket. FOTO: KP-ARKIV/CHRISTA MICKELSSON

kan gudstjänsten leda till en känsla av utanförskap.

Om gudstjänsten inte kan tala till människor i allmänhet blir den bara en elitistisk ritual för ett litet innegång.

– Det bekymrar mig. Ann-Maarit Joenperäs recept är att ta små steg mot att öppna gudstjänsten för dem som inte känner sig hemma där.

– Ett sätt är att ha modet att klä budskapet i nya ord. Vad betyder ord som synd eller rättfärdiggörelse i dag? Ett annat sätt är att förklara vad man gör. Det skulle vara till stor hjälp redan om prästen skulle säga ”nu stiger vi upp för att pris Gud” i stället för

att bara anta att alla vet varför man ska stå.

Hon skulle också vara redo att ersätta traditionella symboler som triangeln och fisken med symboler som öppnar sig för alla: mörker, ljus, vatten, ett grönt löv.

”Om man kan möta sin skuld kan man också frigöras från den. Och när man frigörs från sin skuld blir man tacksam.”

Ann-Maarit Joenperä

Bär frukt långsamt

Kellokoski, den del av Tusby församling Joenperä ansvarar för, har varit med om en pilotprojekt som har som mål att omforma gudstjänsten.

– Vårt mål har varit att utveckla förmiddagens mässsa enligt dess egna utgångspunkter, i små steg.

Det innebär till exempel att syndabekännelsen fått en lite ny form: i Kellokoski talar man hellre om skuld än om synd. Ibland skildras känslan av skuld på ett konkret sätt: gudstjänstdeltagarna får en vass sten i sin hand och den får de lägga ner på altaret.

– Vi har också utvecklat förbönen. Vi samlar in ämnen på plats och de går sedan vidare till församlingens smågrupper. Dessutom har vi satsat på kyrkkaffet.

Resultatet har varit att antalet gudstjänstdeltagare stigit långsamt de två-tre senaste åren. Nya frivilliga har anmält sig och Joenperä har börjat se nya ansikten i bänkarna.

– Det handlar inte om att skapa en stor förändring som plötsligt drar en massa folk till kyrkan utan om ett långsiktigt arbete som bär frukt med tiden. Det är ett system som matar sig självt, säger Joenperä.

TIGERKAKAN BLIR bara saftigare av att göras ett par dagar på förhand.

Tigerpanna för lata utflykter

PICKNICK. Tigerkakan är en riktig klassiker. Den är saftig och dryg och blir perfekt utfärdsmat.

TEXT OCH FOTO:
KARIN ERLANDSSON

Våra vänner bor söder om simstranden. Vi bor norr om den. Vi brukar träffas och ha picknick på stranden: lassa kakan på vagnens underrede och blanda lite kanel i termosen innan vi håller på kaffet.

Barnen får leka på stranden och vi vuxna får prata nästan i fred. Särskilt trevligt är konceptet soliga vårdagar, och en positiv bieffekt är att ingen behöver ägna dagen åt att städa huset efter sex barn i lekåldern.

Godare med grädde

Tigerkaka är en riktig kakklassiker, här har jag gjort den i en stor ugnsform.

Det är just en sådan kaka som lämpar sig för stör-

re sällskap, gärna på utflykt.

Den här varianten blir mycket saftig och räcker till många.

Den går bra att frysa in och blir bara saftigare av att göras ett par dagar på förhand. Grädden kan bytas ut mot mjölk, men kakan blir godare med grädde.

Ska det vara så ska det vara, så att säga.

Karins kyrkkaffe

är en serie recept och tips på goda bakverk som lämpar sig exempelvis för kaffestunden efter gudstjänsten. Läs mera recept på Karins blogg: lopptorget.ratata.fi

TIGERPANNA

- 7 dl vetemjöl
- 4,5 dl socker
- 2 msk bakpulver
- 250 g smör
- 6 ägg
- 4 dl grädde

SMAKSÄTTNING:

- 2 msk vaniljsocker
- 1 dl kakao

- Sätt ugnen på 200 grader.

- Lägga ett bakplåtspapper i en stor ugnsform, cirka 20 x 30 centimeter.

- Blanda alla torra ingredienser.

- Rör ner smöret (det går enklast med fingrarna) i bitar tills blandningen är grynig. Rör ner ägg och grädde med en träslev.

- Lägga cirka en tredjedel av smeten i en skål och blanda med kakao.

- Blanda vaniljsockret i resten av smeten.

- Klicka ut hälften av den vita smeten i ugnsformen. Smeten är ganska otymplig och behöver bredas ut. Bred chokladsmeten över och slutligen det sista av den vita smeten.

- Grädda cirka 30 minuter i mitten av ugnen.

VÅGA FRÅGA

Tala om det konkreta

ANN-SOFI STORBACKA är sjukhuspräst och svarar på läsarförfrågningar om tro och liv.

Vårt barn tänker mycket på döden och när hon själv kommer att dö och undrar om det kanske händer snart. Hur ska man tala om döden med ett barn utan att släta över och gömma undan, men samtidigt utan att göra henne rädd och orolig?

EN MÖJLIG utgångspunkt för ett samtal är att tillsammans med barnet prata om hur det kommer sig att hon tänker så mycket på döden. Det är viktigt att känna till vad som ligger bakom hennes funderingar. Vilka är hennes erfarenheter av döden? Har ni haft dödsfall i familjen? Vad har hon hört om döden av andra, vuxna eller barn?

Det blir genast enklare att gå vidare om du får en inblick i vad som mera konkret ligger till grund för hennes funderingar. Går hon och grannar på något speciellt som har hänt i hennes omgivning eller filosoferar hon i allmänna banor över livets stora frågor? Hur har döden kommit in i hennes tankevärld? Ta då fasta på det konkreta hon funderar på och reagera på det ur din synvinkel. Det är fullt möjligt att det som din dotter funderar på inte är så stort och skrämmande som du har trott att det skulle vara.

DÖDEN ÄR inget enkelt samtalsämne, inte ens för vuxna. Du har nu fått en anledning till att själv tänka över vad du tänker om livets stora frågor.

Jag skulle i ett resonemang om döden med mitt barn betona att jag som förälder gör allt jag kan för att barnet ska vara tryggt. Jag skulle säga: Vad som än händer med dig eller med mig kommer jag aldrig att sluta älska dig. Jag gör det jag kan och sedan får Gud ta över.

Sätt alltså ord på din kärlek till barnet och på din vilja att göra ditt allra bästa för att ta hand om henne. Sedan får du fortsätta med att berätta om vad du tror om Gud och om livet efter döden.

JAG TYCKER mycket om tankebilderna som kopplar ihop döden med födelsen. Kanske din dotter skulle tycka om att fundera på hur det manne kändes att vänta på att födas inne i sin mammas mage. När hon väl var född blev hon bekant med en värld som visade sig vara mycket större och ljusare än hon kunde föreställa sig. Kanske är det så också när vi dör. Efter döden väntar en värld som är ännu större och mera underbar än den vi känner till.

Jag hoppas att du har nytta av mina synpunkter. Det finns också barnböcker som handlar om döden och som ni kan läsa tillsammans. Be om råd av bibliotekarierna eller av kyrkans barnledare.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

Om Paris vore nästan som himlen

Jag läste nyligen en tidningskolumn som handlade om varför folk ser så bra ut i Paris jämfört med resten av världen. Kolumnistens svar var enkelt: I Paris satsar folk på sitt ut-

seende. Ingen i Paris skulle någonsin gå ut med skräppåsen iklädd joggingbyxor. Grannen kan ju se dem.

En kvinna i Paris skulle inte visa sig utan mascara. Hon skulle inte visa sig i vulgära kläder. (Vulgärt: tingeltangel, glitter eller kläder med stora logon.)

Hon skulle framför allt förstå att hennes fysiska uppenbarelse sänder signaler till omvärlden närhelst hon visar sig ute i offentligheten.

Medan jag tänker på kvinnorna i Paris tänker jag på hur jag själv känner mig när någon sminkat mig

och fixat mitt hår: jag känner mig bra, jag känner mig stark, jag känner mig lite extra. Jag känner mig så för att vi trots allt klär oss i vårt smink och våra kläder som i en uniform som ska ge oss någon sorts status. Så har det varit genom mänsklighetens historia.

Men jag tänker också på hur Paris skulle se ut om alla de där stiligaste kvinnorna och männen en dag ägnade samma möda åt att inte vara själsligt vulgära: om de la av med allt skvaller, allt förtal, alla nedsättande anmärkningar, alla vredesutbrott.

Om vi alla tog efter dem. Om jag tog efter dem och klädde mig i tälmod och vänlighet – rent av i kärlek. Hur roligt skulle de inte vara att åka till Paris då. Då kunde man lämna Louvren åt sitt öde, bara mingla med folk på stan och känna en doft av himlen.

KYRKODAGAR. Kyrkan är inte en plats utan ett sammanhang där människor kan mötas i gemenskap. Det lärde sig en grupp ungdomar från Matteus församling när de besökte Hamburg för att delta i de tyska kyrkodagarna.

Kyrkan är här

TEXT OCH FOTO: TEAM MATTEUS

Det är vår andra dag på de tyska kyrkodagarna i Hamburg. Redan när vi kommer till Heimfelds metrostation märker vi en stor skillnad jämfört med dagen innan. De blå kyrkodagshalsdukarna är lika frekventa som tidigare, men nu sitter de på ungdomar i vår egen ålder. På området finns olika tält med kreativa verkstäder och i en park finns en stor festivalscen. Är det här också en form av kyrka? Det blir frågan som kommer att återkomma många gånger under dagen.

Vi ger oss ut för att intervjua några ungdomar. Varför är de här?

15-åringarna **Kevin** och **Fredrich** från Berlin deltar i kyrkodagarna för andra gången. De gillar kyrkodagarna för att dagarna samlar så många människor och för att man inte behöver känna sig annorlunda. Det finns väldigt många kristna i Tyskland, men alla är inte så aktiva och man kan bli betraktad som "konstig" om man hänger i kyrkan som de gör ibland.

Vi träffar också fyra hjälparrangörer, av vilka en del deltagit i kyrkodagarna redan tidigare år, medan andra var med för första gången. Via kyrkans ungdomsföreningar hade de anmält intresse att hjälpa till med att visa festdeltagarna till olika programpunkter.

– En del av oss är aktiva inom församlingens ungdomsarbete, säger **Fabian**, 21 år, från Heidelberg.

Vi frågade Heidelbergungdomarna om hur det är att vara ung kristen i Tyskland idag. Uppstår det lätt kulturkrockar med ungdomar som har en annan religion?

– Vi möter folk av annan tro dagligen, säger **Julia**, 27 år.
– Flera av mina vänner har annan tro än jag.

Immer!

Både Julia och Fabian är övertygade om att de kommer att besöka kyrkodagarna igen ett annat år. Deras vänner **Tobias** och **Jan**, 19 och 16 år, instämmer. Vi hälsar dem god fortsättning och tar oss vidare i folkviolet.

Lite senare möter vi **Stefan**, 19 år, och **Christoph**, på dagen 20 år, som sitter och äter mellanmål mellan programpunkterna. De kommer från Greifswald och deltar i kyrkodagarna för andra gången. Orsaken till att de gärna deltar igen är att det känns som om alla på plats bildar en stor familj tillsammans. Båda två är hjälpledare i sina församlingar och deltar i konfirmandarbetet.

– Vi ser mångkulturaliteten i Tyskland endast som något positivt, säger de då vi frågar dem om deras vardag och kontakten med ungdomar av annan tro. Avslutningsvis frågar vi Stefan och Christoph om de tänker återvända till festivalen under kommande år.

– Immer!, säger de i en mun – alla gånger.

Dansande på en lina på festivalområdet träffar vi **Anselm**, 17 år från Wismar, Weckelnburg. Han är ung ledare precis som vi och brukar åka på cykelläger varje sommar. Han har många kristna runt omkring sig i sin vardag och han tycker om att åka till klostret i Taizé för gemenskapens skull. På frågan om vad han tycker är bäst med kristendomen så svarar han att det är Jesus. Att Jesus är hans idol.

KONSERTEN MED bandet Sacrety och träffen med sångaren Fabi hörde till höjdpunkterna då ungdomar från Matteus församling i Helsingfors besökte Hamburg.

"Kyrkan uppstår var som helst där människor möts, där man möter varandra med kärlek och där man bjuder in Gud att vara med."

Fabi från bandet Sacrety

Kyrkan finns där vi möts

Efter samtalen med tyska ungdomar sätter vi oss ner och funderar tillsammans i parken. Det är något annorlunda med den här upplevelsen.

– Det här skulle aldrig kunna hända i Finland. Alla här är så vänliga och vill hjälpa till.

– Man känner en gemenskap med de här människorna, fastän man talar ett annat språk och aldrig har träffats förr.

– När jag berättade om att jag skulle till de tyska kyrkodagarna i Hamburg så undrade nog mina vänner varför, de tänkte att man skulle sitta i gudstjänster hela helgen. Men det här är ju något helt annat. Om de visste hur det var så skulle alla vilja åka hit.

Vi är rätt eniga om att den här gemenskapen är speciell. Precis som den som vi brukar känna när vi är på skribaläger – fast med tusen gånger fler människor förstås. Det känns också som att

de tyska ungdomarna vi träffat liknar oss ganska mycket. De är aktiva i någon församling, de tycker om att ha ledaruppdrag och de gillar att vara på läger. Den kristna kyrkan har visat sig vara så mycket större än vad vi förstätt, men ändå känner man igen sig.

Senare på kvällen deltar vi i en metallkonsert för att lyssna på bandet *Sacrety*. De har texter som berättar om vad det är att vara människa och kristen – om hur vi ska behandla varandra. Allt detta till tonerna av tung hårdrock. För många av oss är det här en av de bästa programpunkterna på hela kyrkodagarna.

Efter konserten får vi en stund med sångaren **Fabi**. Han säger något som på sätt och vis sammanfattar det som vi känt under hela dagen:

– Kyrkan är inte en särskild plats eller en särskild typ av musik. Kyrkan uppstår var som helst där människor möts, där man möter varandra med kärlek och där man bjuder in Gud att vara med. För oss blir våra rockkonserter en slags gudstjänst där vi får möta andra människor och får möta Gud. Det behöver inte vara svårare än så.

Fulla av intryck och möten summerar vi dagen. Just i dag satte vi inte foten i en kyrka, men kanske har vi varit i kyrkan hela dagen ändå. Tillsammans med Gud, varandra och våra nya tyska vänner.

SKRIBENTER OCH FOTOGRAFER:

VILMA WASSTRÖM, LISA SIRÉN, PATRIK NYMAN, SARAH LÖNNQVIST, VICTOR-MAGNUS SALENIUS, CARINA BLOMQVIST, CHARLOTTA NYMAN, TONJE LINDEMAN, MAX MALINIEMI, AMANDA SALENIUS, MICHAELA FEODOROFF

TILL VÄNSTER Julia, 27, Fabian, 21, Tobias, 19 och Jan, 16. Här ovan balanserar Anselm på lina. På gruppbilden poserar de ungdomar från Matteus församling som fick besöka kyrkodagarna i Hamburg.

KOMMENTAR
DANIEL JAKOBSSON

Kyrka på många olika sätt

SOM EN del av Matteus församlings fortsättningsutbildning för hjälpledare åkte elva ungdomar till Hamburg och de tyska kyrkodagarna. Målet var att se ett annat kyrkosammanhang än det de var vana vid och att stärka gemenskapen i gruppen.

Vi bev nog alla förvånade över arrangemanget som samlade över 100 000 besökare, över hur välkomna vi kände oss och över hur kyrkodagarna tog över Hamburgs gator utan att för den skull kännas påträngande.

Hamburgs gator var fyllda av liv och även den ökända Reeperbahn hade fått en egen gigantisk scen där man både firade gudstjänst och höll konserter. Att sjunga psalmsång medan blickarna ibland sökte sig till raderna av sexshopar och strippklubbar var en både nyttig och annorlunda upplevelse.

De annorlunda upplevelserna radade upp sig för oss och ungdomarna under de fem dagarna i Hamburg.

En kväll kom vi in i en helt nedsläckt kyrka där vi möttes av djup synthbas och trumlooppar samt en triangel vid altaret där man projicerade videokonst. Så småningom hördes ljudet av kyrkorgeln till de suggestiva synthljuden och vi insåg att det här var något helt annat än vad vi är vana vid att uppleva i kyrkan.

Vi kom varandra nära under veckan och de mest återkommande kommentarerna handlade om hur fint och märkligt det var att vara en del av något så stort och ändå kunna känna en stark gemenskap med varandra och de okända människor vi träffade.

Avslutningsmässan firades med 130 000 besökare i Hamburgs stadspark. Upplevelsen knöts fint ihop med den välorganiserade nattvardsgången (som inte tog längre än den brukar göra hemma i Matteuskyrkan en vanlig vecka).

Vårt besök vid de tyska kyrkodagarna var en viktig och rolig resa som mer än väl uppfyllde våra mål. Vi fick uppleva att man kan vara kyrka på många olika sätt – och framförallt så stärktes vi i vår gemenskap: i vår grupp, i den världsvida kyrkan och i vår gemenskap med Gud.

Sommar i Svenskfinland

**BJÖRKLIDENS
STUGBY**

Boka direkt hos oss!

Tel: int+358-(0)18-37 800,
Fax: int+358-(0)18 37 801
E-mail: bjorklidens@aland.net,
www.bjorkliden.aland.fi
Adress: Björklidens Stugby,
Fin-22 240 HAMMARLAND

**Närpes sommaren
2013**

* Tomatkarnevalen med massor
av program 5 - 6 juli
* Sommarfester, hembygdstillställningar,
danser, evenemang i Öjskogsparken
under sommaren

www.narpes.fi

**Det händer
i Nykarleby**

7.6 Företagstorg – Yrittäjätori
14-15.6 American Car meeting
16.6 Loppisrace från Lojlax till Storsved
6.7 Fiskets Dag i Vexala
19-20.7 Monäsrodden
16-25.8 Kulturveckan
23-24.8 Juthbackamarknaden

www.nykarleby.fi

**Hallå, välkommen till
Jakobstads museum
i sommar!**

Jakobstads museum
Storgatan 2
Öppet alla dagar 12- 16

www.jakobstad.fi/museum

**JÄATELÖ ON VALMISTETTAVA KERMASTA, MUUTEN... ANTAA OLLA!
GLASS SKALL VARA AV GRÄDDE - ANNARS KAN DET KVITTA!**

**Jäätelö on Hyvää!
Glass är Gott!**

**Löytyy kaupastasi.
Finns i din butik.**

markkinoija/
marknadsförs av:
**OY ÖSTMAN
TRADING AB**

www.siajaatelo.fi

**Kryssning
med
flodbåten
Jaakko
Ilkka**

Bokningar: 050 571 5671 www.namitupa.fi

Ett mysigt och roligt sätt att uppleva en kryssning på Syd-Österbottens mäktigaste älv. Den helt täckta och inglasade farkosten kryssar på Kyro älv medan skepparen guidar med intressanta berättelser. Till kryssningspaketet kan man också kombinera kaffe- och matservering, allsång under ledning av dragspelare m.m. programinslag.

Flodbåten kan också ta dej till "hjärtat av Lakeus" för en bit mat vid Jussis Jokisauna.

Juha Rinta-Röyskö
Röysköläänkuja 20, 60800 Ilmajoki
tel. 040 512 0984
www.lakeudenluontopalvelut.fi

**Välkommen på
en guidad tur
i karamellfabriken!**

I fabriksbutikken kan du följa med en arbetsuppväsning på hur man tillverkar karameller som handarbete. Karamellbagaren bjuder förstås också på smakprover från sin varma karamellmassa.

Syd-Österbottens sötaste resmål passar för alla!

Inga inträdesavgifter, guidningen med tillhörande arbetsuppväsning och smakprover hör till.

**Mångsidigt
programutbud
för klassresor,
svensxor o.d.
upplevelser.**

www.namitupa.fi

**candy factory
Nami tupa**

Butiken öppen:
vardagar 9 - 17
sommarlördagar 10 - 14
För grupper även andra
tider enligt överenskommelse
Kauppatie 25, Ilmajoki centrum
Tel. (06) 424 1912

KUDDNÄS
Zacharias Topelius
barndomshem

Öppet 15.5-31.8
(midsommar stängt)

Hantverksförsäljning
5.7 kl.14 Sommarmusik
i Kuddnäs trädgård

Välkommen
www.nykarleby.fi/kuddnas
tel. 06-7856 111 / 06-7856 482

Ur Bykiston MMXIII

Vi bjuder på historiska händelser i form av underhållande teater.
Manusbearb., regi: Rafael Frans Musik: Jonathan Bonn

Välkommen!
**Petalax
hembygdsförening**

Premiär fredag den 5 juli kl. 19.00

Sön. 7.7. kl. 15.00 Tis. 16.7. kl. 19.00
Ons. 10.7. kl. 19.00 Ons. 17.7. kl. 19.00
Fre. 12.7. kl. 19.00 Fre. 19.7. kl. 19.00
Sön. 14.7. kl. 15.00 Sön. 21.7. kl. 19.00

Biljettpris: 20 /vuxen, 15 /grupp >25 pers, 10 /ungd. 4-16 år,
inkl. pausservering. OBS! Endast kontant betalning.

Spelplats: Hembygdsgården Arstu, Nybyv. 185, Petalax Nyby.
Bokning: www.bykiston.fi el. telefon 045-858 0245, från 17 juni
mån.-fre. kl. 18-19. Nyhet: guidning för grupper på Arstuområdet
före föreställningarna, ring och beställ er guidning!

Thorbjörn Egner – Mika Fagerudd

**Folk och Rövare
i Kamomilla stad**

PREMIÄR

ons	5.6	kl. 19	tor	13.6	med på KvÅ	mån	24.6	kl. 19
tor	6.6	kl. 19	lör	15.6	kl. 17	tis	25.6	kl. 19
lör	8.6	kl. 17	sön	16.6	kl. 17	ons	26.6	kl. 19
sön	9.6	kl. 17	mån	17.6	kl. 19	tor	27.6	kl. 19
mån	10.6	kl. 19	tis	18.6	kl. 19	lör	29.6	kl. 17
tis	11.6	kl. 19	ons	19.6	kl. 19	sön	30.6	kl. 17

**PRIS: Barn (4-12 år) 8 € (också för yngre med egen sittplats), vuxna (13 år-) 15 €
BILJETTER: www.netticket.fi**

**INFO & BILJETTER: EBUF vardagar kl. 9-16, tfn (09) 8678 8435, www.ebuf.org
SPELPLATS: P-plats vid Kungsgårdsvägen 35, varifrån 500 m promenad till spelplatsen
"Teaterkullen" Holmen i Köklax, norr om Esbogård.**

Finns sommartheater i Esbo – 40 år

**Kryssa från Helsingfors kl. 10
Borgå kl. 16**

Juni och augusti: ti-on & fre-sö • juli: må-on & fr-sö

Till Lovisa högsommartorsdagar!

ms/

J.L. RUNEBERG

Tel. 019 524 3331
www.msjlrunenberg.fi

Sommaren i Larsmo

- 2.6 Säsongsöppning på Köpmanholmen
- 15.6 Barnens dag på Köpmanholmen
- 16.6 Föusjazz i Stenfähuset i Fagnäs
- 28-29.6 Plättkarneval i Bosund fiskehamn
- 3.7 Musik På Köpmanholmen med Thomas Enroth och Heléne Nyberg
- 4.7 Allsång på Bjärgas
- 14.7 Öppna Trädgårdar i Larsmo
- 17.7 Humorgruppen KAJ på Köpmanholmen
- 31.7-4.8 Amerikaveckan på Köpmanholmen
- 10-11.8 Event Cache, Geocaching i Larsmo, mera info: www.woodecho.fi
- 17.8 Kräftafton på Köpmanholmen. Förhandsboka gärna. Larsmo kommun

Mera intressant hittar du på www.larsmo.fi och på www.kopmanholmen.fi

Frank Mangs Center

En allra bästa mötesplats för uppbyggelse för ande, kropp och själ!

Sommarens höjdpunkter

28.5-2.6 MÖTESSERIE MED
INGEMAR HELMNER
ACTION NIGHT 1.6

19.7 KONSERT & MC TRÄFF

NINA ÅSTRÖM
& GOSPEL RIDERS 7XSF

MANGSVECKAN 13
8-11.8 MED BL.A. STOJAN GAJICKI

Sommarens program lever hela tiden. Senaste nytt om sommarens evenemang hittar du lätt på vår hemsida!

www.frankmangscenar.fi

Frank Mangs Center Kristinestadvägen 884, 64240 Närpes

MALAX KOMMUN

En utmärkt plats!

Museer och utställningar

Brinkens museum, Yttermalax
öppet 25.6-10.8 kl 13-18, stängt sö-må

Kvarkens båtmuseum, Äminne
öppet 25.6-11.8 kl 13-18, stängt må
Båtens dag 15.6 kl 13.00

Sommarteater Ur Bykiston MMXIII
Föreställningar 5-21.7, www.bykiston.fi

Norra Pörtom sommarfest
7.7 kl 13.00, Ribäcksvägen 1516

Hemsbygdsgård vid Brinkens museum
14.7 kl 11.00 och 13.00

Galleri Kultti, Konstklubbens utställning
15.7-11.8 kl 17-20, vernissage 15.7 kl 19.00

Äminne Folkpark, äminnefolkpark
allsång 3.7, 10.7 och 17.7 kl 19.00

Malmgatan 5, 66100 Malax, tel (06) 347 7111

Aspegrens trädgård & Hembygds museum

Vacker 1700-tals miljö med kulturväxter, djur, guidningar, utställningar, spel, hantverk, kafé

Masaholmsvägen 1, JAKOBSTAD
06-7243101 www.aspegrenstradgard.net

Cinderella

ELEKTRISK FÖRBÄTTNINGSTOILETT

- miljövänlig
- lätt att installera
- tar liten plats
- lätt att tömma
- ingen lukt
- barnsäker
- ingen vattenanslutning eller avlopp
- inget strö eller kemikalier

K.A. STENDAHL VÄSKEL AB
BORGÅ ELEKTRISKA AFFÄR
Industrivägen 24, 06150 Borgå ☎ (019) 529 6000

Sommarteater i Pargas 2013!

HEM, JÄVLA HEM

av Maria Blom, originaltitel Masjvälar

Spelas på Lillholmen 26.6 - 14.7
Publiken sitter under tak.

www.teaterboulage.fi

Lurens Sommartheater 2013

My Fair Lady

av Alan Jay Lerner & Frederick Loewe

Regi: Christian Lindroos • Musikalisk ledning: Sofia Finnilä
Koreografi: Mia Koponen • Scenografi: Mats Tuominen • Dräkter: Mona Aho

Premiär: 28.6.2013 kl. 19.00
Föreställningar sö, ti, ons och to. Sista föreställningen lö 3.8.

Förfrågningar och biljetter: ÖNUF:s kansli tel. (019) 532 412
Vuxna: 20,-/pers., barn u. 13 år 12,-/pers., grupp över 20 personer 17,-/pers.

Lurens Sommartheater från Lovisa centrum 8 km mot Lapträsk • www.lurens.fi

En pjäs om Masuunaran vid Oravais Fabrik

LUMPÄNGLAR

Text och regi: Annika Åman

Uppremiär torsdag 4 juli 19.00

Spelas i juli: 7, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 18, 21, 23, 24, 25, 28
Samtliga förest kl 19.00 vid Kyrboas kvarn, Oravais

Bokningar
www.oravaisteater.fi
from 3 juni dagligen
12-17 tel 041 4482639

MÚSICA CUBANA

by Papá Montero

9.5.2013 - 5.1.2014

SIBELIUSMUSEUR

instruments & fotos

ÅBO TURKU

Biskopsgatan 17 • 20500 Åbo
Tis-sön 11-16, ons också 18-20
www.sibeliusmuseum.abo.fi

NYHET!! Nymar 780 open för utombordare (150-225 hp) är nu i produktion. Rymlig och mycket stabil transport och fiskebåt. Nyttillverkning av de andra Nymarbåtmodellerna 4.15 m - 8.30 m. Vi utför reparationer, servicearbeten samt försäkringsskador. Försäljning av Beta. Solé samt Hyundai dieselmotorer.

GB MARIN

Ring eller kom in till GB Marin Nykarleby
0400-867072 el 040-9623907
www.nymar.fi info@nymar.fi

Välkommen till Uffes i Purmo!

Till fest & vardag

- » smagliga luncher varje vardag 11-13
- » à la carte restaurang för 100 personer
- » catering, allt från större fester till hemmamiddagar
- » smörgåstårter
- » söta tårter
- » café & kiosk
- » lösglass
- » goda pizzor
- » grillmat

Uffes MAT & CAFÉ

Vi har öppet 7 dagar i veckan
tfn 727 2255
Purmovägen 471, Purmo
www.uffes.fi

Solhaga Semesterstugor i Ytteresse
Stockstugor och lägenheter med full utrustning. Konferensutrym-
men och badtunna. Gratis rodd- och trampbåtar samt kajaker.
Bredvid Esse å. Öppet året om.
Bokningar 050-596 3355 eller 050-375 4220, adr. 68810 Ytteresse.
www.solhaga.fi

**Hur sköta en gammal trädgård?
Kom med på**
-5 dagars kurs med Anna Lassila.
-Falldag 8.6
-Sagalund lever 30.6
-Rosendag 4.7 med Inger Kullberg
Se mer info på:
www.sagalund.fi

Träffpunkt för
vänner och
bekanta
från nära
och fjärran
t.o.m. 70.000
besökare!

**12.-14.7.2013
Sommarmarknad
i Kristinestad**
Fre och lö kl. 8-18
söndag kl. 10-16

Välkommen!

Kristinestads näringslivscentral Ab
040 124 6124 • marknader@krs.fi

Kaskö MUSIKSOMMAR
en festival
med klassisk musik
11.7. - 14.7.2013

To 11.7 kl. 19.00, Öppningskonsert
Olli Kortekangas, Sonat för cello och piano / Anna-Mari
Murdvee, piano ; Samuli Peltonen, cello
Atso Almila (Edith Södergran), Landet som icke är / Terttu
Iso-Oja, sång ; Olli Leppäniemi, klarinett ; Samuli Peltonen,
cello ; Raili Peltonen, piano ; Eija-Irmeli Lahti, recitatör
Shostakovits Pianotrio e-moll / Leena Jaakkola, violin ;
Samuli Peltonen, cello ; Raili Peltonen, piano
Fr 12.7 kl. 12.00, Barnkonsert
Saint-Sains, Djurkarneval / Kati Arikoski och Anna-Mari
Murdvee, piano ; Marja-Leena Mäkelä läser djurdikter av
Kirsi Kunnas
Fr 12.7 kl. 19, Lied-konsert
Toivo Kuula, Giuseppe Verdi, Richard Wagner /
Jenny Sandelin, soprano ; Mika Nisula, tenor ; Raili
Peltonen, piano
Lö 13.7 kl. 12.30, Sälgrund
På gårdsplanen: Fågelsång på Fyrön / Emilia Kauppinen,
flöjter
Inne i fyren: Bach, soloviolinsonat / Mikk Murdvee, violin
Lö 13.7 klo 19, Soaré i takt med Olavi Virta
Juha Hautaluoma, sång, Petteri Pitkälkoski, piano
Sö 14.7 kl 16, Avslutningskonsert
- Claude Debussy: sånger / Eeva-Maria Kopp, soprano ; Raili
Peltonen, piano - Maurice Ravel: Pianotrio : Sergej
Rachmaninov: Pianotrio / Anna-Mari Murdvee, piano ;
Samuli Peltonen, cello ; Petteri Iivonen, violin
Musiksommarens konstutställning: glaskonstnär Minna
Tuohisto-Kokko och fotograf Märten Sjöblom

Välkommen!
- Kaskö Turism rf.
- Kaskö stad
www.visitkaskinen.fi
045 - 263 9011 projekti@kaskinen.fi

**Sommaren 2013
i Kronoby**

3.6-26.8. Söndagsöppet på Torgare
11.6. Distriktstävling i friidrott vid Nedervetil sportplan
30.6. Sommarfest på Torgare
3.7. Distriktstävling i friidrott vid Nedervetil sportplan
6.7. Krombidan i centrum av Kronoby
7.7. prel. Terjärv hembygdsfest vid Terjärv hembygdsgård
6.7-14.7. Nedervetilveckan på olika platser runtom i Nedervetil
6.-7.7.prel.Terjärv hembygdsdagar
29.7. Nostalgiknuttarna vid Torgare
3.8. Gammaldagsmarknad vid Tolvmansgården
www.kronoby.fi - 06 834 3405

Musik från Paris
Pargas orgeldagar 24-28.6.2013

Må 24.6 kl. 19 Pargas kyrka, Petri Komulainen,
valthorn, Jan Lehtola, orgel
Ti 25.6 kl. 19 Lemlax gårds sädesmagasin,
Melis Jaatinen, sopran,
Päivi Severeide, harpa
On 26.6 kl. 19 Pargas kyrka, Melis Jaatinen,
ack. Mikael Kemppainen, piano
To 27.6 kl. 19 Nådendals klosterkyrka,
Kari Vuola, orgel, Varpu Haavisto,
viola da gamba
Fredag 28.6 Elevkonserter kl. 15 Pargas för-
samlingshem, kl. 17 Pargas kyrka

www.orgeldagar.fi

**Öppna Portar
Avoimet Portit**
Kristinestad/Kristinankaupunki

2013
15-16.6
kl./klo
10-18

armband - rannekkeet 10 €
barn under 12 år gratis - alle 12-voortaat lapset ilmaiseksi
armbandet gäller båda dagarna / ranneke on voitossa molempina päivinä
förför - ennakkomyynti:
turistinfo/matkaileuvuononta (06) 221 2311, turism.matkailu@krs.fi
Luckan (044) 750 3231, sydosterbotten.luckan@kulturosterbotten.fi
se-katso www.kristinestad.fi/evenemang . www.kristinankaupunki.fi/apahtumat

SOMMARHOTELL
Sommarhotellens öppettider från hemsidorna

Vasa Campus
tfn. 0103271409
logi@efo.fi
Strandgatan 21-22
65100 VASA
www.efo.fi

Hangö Campus
tfn. 010 327 1428
kansli@evangelica.net
Esplanaden 6
10900 HANGÖ
www.evangelica.net

Bengtškär ♦ Örö ♦ Charter

ÖRÖ Finlands vackraste fort
med Marinens tillstånd, 56€/pers.

BENGTŠKÄR dagligen sommartid.
Avgång kl 11 från Kasnäs, 57€/pers.

CHARTERRESOR vart ni vill!

m/s *Linnea* 40 hlö/pax
m/s *Minandra* 40 hlö/pax

www.wilsoncharter.fi
info@wilsoncharter.fi
050 563 6575

**Semesterupplevelser
i Kvarkens unika skärgård!**

1 Kör längs Finlands längsta bro till Repjö och
Byönköy. Kvarkens skärgård är Finlands största
världsarvsobjekt! www.kvarken.fi

2 I Stunders hantverkari kan du visa
barnen löremål och färdigheter som är kända
från gamla sagoböcker. www.stunders.fi

29.6.2013 Postrodden över Kvarken
31.7-8.2013 Musikfestspelen Korsholm
www.korsholmsmusicfestival.fi

**KORSHOLM
MUSTASAARI**
INFO (06) 327 7111 • www.korsholm.fi

Sommarkurser på Lärkkulla skärgård:

24-25.5 Ordningmannakurs (grundkurs) andra delen 1-2.6
26.5 Kompletterande kurs för ordningsmän
15-19.6. Bibeldagar i Houtškär
24-29.6 Landskapsmålning
24-29.6 Harmonisk sång (gregoriansk)
24-29.6 Danskurs för vuxna
22-26.7 BigBandkurs
29.7-1.8 ABI-prep. i fysik
29.7-2.8 Allmogesegling
29.7-7.8 Danskurs för barn och ungdomar
3-10.8 Biologi fältkurs och ABI-prep.
7-10.8 Fotbollsläger
Anmälningarna görs via www.skargardsskolan.fi/kurser

Mer info får ni via enhetschef Jani Karlsson,
040-5593735, e-post: jani.karlsson@larkkulla.net

**VÖRÅ
KOMMUN**

Vörådagarna 29.6-7.7
Program hela veckan med "Langradin",
utställningar, dans och mycket mera!
www.vora.fi

Vi har förlorat mycket

TRO OCH SEDER. Döden har i vår tid blivit avdramatiserad, avritualiserad och tabubelagd. Vi har förlorat viktiga kulturella strategier, säger professor emeritus Bo Lönnqvist.

TEXT OCH FOTO: TOMAS VON MARTENS

I dagens värld har döden blivit så gott som osynlig. Ändå undgår ingen döden. I dag när någon dör hålls begravning och efteråt ofta en minnesstund. Och det är allt. Men för inte så länge sedan, någon generation bakåt i tiden, var döden mycket mera närvarande i människors vardag. Döden blev synlig på många sätt i folkstro, i ritualer och i olika mera påtagliga förhållningsätt och seder.

År 1967 arbetade den 26-åriga Bo Lönnqvist som arkivarie vid Svenska litteratursällskapets Folkkultursarkiv. Lönnqvist skickade ut ett frågebrev, "Traditioner om död och begravning", till så kallade bygdemeddelare. Från 75 meddelare i de svenskspråkiga kusttrakterna inkom cirka 930 sidor uppteckningar om ämnet.

Nu har emeritusprofessor Bo Lönnqvist gett ut en bok som bygger på det material som insamlades för mer än fyrtio år sedan. Boken *Dödens ansikte. Tro och seder bland herre och folk* publiceras av förlaget Scriptum i Vasa.

Som vetenskapsman arbetar man med olika teman under mycket lång tid. Idén till den här boken kom från **Christoffer Grönholm**, numera avliden kanslichef för Svenska Folkskolans Vänner. Både han och jag hade själva berörts av döden på nära håll, berättar Lönnqvist.

Grönholms bokidé sammanföll med Lönnqvists ambition att ge ut en bok som baserade sig på något av allt det intressanta material som finns bevarat i Folkkulturarkivets gömmor och som aldrig blir utnyttjat, använt eller publicerat.

Bygdemeddelarna var en verksamhet som inleddes på 1870-1880-talet genom att man utlyste pristävlingar i tidningar. Tidigare låg betoningen på att bara samla in fakta om seder och bruk i bygderna. Senare började man också se närmare på *hur* meddelarna skrivit och berättat. Forskningen har därför blivit mycket mera mångbottnad.

Analytiska rubriker

Strukturerandet av bokens material har varit ett stort tankearbete. Det krävs tid för att tanken och strukturen ska mogna, säger Lönnqvist.

Rubrikerna i boken är analytiska så

PROFESSOR EMERITUS Bo Lönnqvist hoppas att hans bok ska ge oss ett nytt perspektiv på döden.

att man kan förstå innehållet när man läser dem. Några exempel: *Den sista färd*, *Dödens tingliga värld*, *Jordelivets slut – själen rings in*, *Gästbud för kropp och själ – en fest för livet*, *Dödens ansikte – Kulturrens kalejdoskop*.

Lönnqvist betonar att också vetenskapligt arbete kräver både fantasi och kreativitet. Ätminstone inom det humanistiska området.

– Det är som att måla. Jag är ju också konstnär och målar porträtt av nära vänner.

På kvällen kan Lönnqvist fundera över något problem i sitt arbete och när han vaknar morgonen därpå måste han genast skriva ned sina tankar.

– Det är spännande att se vad som blivit till av sig själv under natten.

Skapade trygghet och mening

Ritualiseringen av döden genom en mängd olika seder och bruk fungerade som en kulturell strategi för att folk skulle kunna hantera döden.

– Det här har vi helt tappat i dag. En av bokens funktioner är att visa på hur mycket vi förlorat av tidigare generationernas traditioner och ritualer.

Ritualerna kring döden skapade trygghet och mening. Döden blev en naturlig del av livet. Kyrkans roll var perifer, det som betydde något var allt runtomkring, föreberedelser och gravölet efteråt.

Folk gick nästan och väntade på att någon skulle dö. Det var något positivt för då fick man äta sig mätt i en tid när folk för det mesta levde i halvsvalt stora delar av året, säger Lönnqvist.

Festerna blev ett återvändande till livet. Ofta var festerna uppsluppna med mycket brännvin.

I dag har den rent kyrkliga begravningssceremonin blivit det enda som finns kvar av hela det rika kulturella arvet av seder och bruk kring döden.

Döden har blivit individualiserad, tabubelagd, sekulariserad, avritualiserad, medikaliserad och avdramatiserad i vår tid. Tidigare var döden en mera kollektiv händelse, något gemensamt för alla.

I dag händer det att man inte tar barn med på begravningar, eller att man anklagar sjukhus för att ha tagit livet av en 95-åring.

– En teknokratisk syn på döden gör att döden ses endast som ett förfärligt misstag. Religion och tro har skjutits åt sidan.

Lönnqvist säger att vi tappat förmågan att förstå symbolspråk och att vi tolkar ytligt.

– Det är det förbannade europeiska förnuftet som kom med upplysningen eller egentligen redan på 1600-talet med den vetenskapliga revolutionen. Vi uppskattar inte mystik. Partierna

tog makten på 60- och 70-talet då allt skulle vara demokratiskt och utslästat.

Rädsla för begravningar

Att döden blivit avritualiserad och tabubelagd har också lett till att många människor känner en stor osäkerhet inför hur de förväntas bete sig på begravningar, säger Lönnqvist.

Förmågan att förstå ett symboliskt och religiöst språk har lett till att prästens tal är obegripligt för många.

– En bekant sa åt mig vid en begravning att han inte förstod mycket mer än namnet på den döde i prästens tal. Förr lärde man sig dikter utantill i skolan och det här gjorde att man också fick tillgång till ett språk som man kunde använda vid olika tillfällen som exempelvis om man måste hålla ett minnestal vid en begravning.

Allt här i livet kan inte förklaras med rationella argument och analyser. Speciellt inte döden.

– Folk bara dör, säger Krösa-Maja i Emil i Lönneberga. Döden är sig lik. I den förindustriella kulturen fanns de döda kvar bland de levande, säger Lönnqvist.

Döden har tagits om hand av experter och entreprenörer.

– Därmed förlorar de sörjande det centrala i att umgås med och tämja döden – och söker i stället hjälp i terapi, en klen tröst när det gäller kultur.

ELLIPS

Islamofobi

Rädsla för muslimer och för islam är ett problem i Europa. Oftast utgår vi automatiskt från att liberala kristna har en positivare attityd till is-

lam än konservativa kristna. Nu har denna möjliga fördom kommit åtminstone delvis på skam.

Holländaren **Bert de Ruiter** reser omkring i Europa och gör sitt bästa för att minska på fördomar mot muslimer. Vem arbetar han för? Jo, för organisationerna Operation Mobilisering

och Europeiska Evangeliska Alliansen, organisationer som står för en "konservativ" kristendom. Bert de Ruiter har föreläst bland annat i Ryttylä (konservatismens högborg) för Folkmissionens folk och intervjuats i både konservativa Uusi Tie och liberala Kotimaa.

Hans budskap är att medier oftast förmedlar en ytlig och grovt förenklad bild både av muslimer som människor och av deras tro. Vi tror att alla muslimer tänker och tror på samma sätt, men islam är en lika mångfasetterad och dynamisk religion som kristendomen, säger han.

Att kristna ofta har en negativ syn på muslimer beror på att vi saknar personlig erfarenhet av islam och på att vi inte har muslimska vänner. Som kristna borde vi sträva efter att knyta vänskapsrelationer till muslimer och visa ett äkta intresse för deras tro och religion.

de Ruiter har utvecklat en kurs vars mål är att minska på kristnas rädsla för islam och lära oss visa barmhärtighet mot dem. Målet för kursen är också att uppmuntra oss att bygga upp vänskapsrelationer till muslimer.

■ TOMAS VON MARTENS

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tjugonde tävlande är Kenneth Nars. Konstruerad av Jesper von Hertzen.

MEDTÄVLARE: KENNETH NARS

Namn: Kenneth Nars

Ålder: 43

Yrke eller titel: Matskribent

Hemort: Esbo

Favoritidrottsgren och/eller -lag: Slalom och långfärdsskidning

Favoritmat och -dryck: Finska kräfter och udda viner

Lyssnar helst på: Alternativ rock

Rekommendera en bok! Om icke nu, så när? av Primo Levi

Skulle vilja resa till: Nya Zeeland

Tråkigaste hemgörot: Byka tvätt

Min åsikt om frågesporter: De är uppfriskande för hjärna och sinne

FRÅGESPORTSRESULTAT: 20/25

Kombinera följande:

FINLÄNDSKA STÄDER & ANDEL SVENSKSPRÅKIGA

a) Grankulla	1) 1,3
b) Nådendal	2) 13,4
c) Karleby	3) 22,6
d) Vasa	4) 36,9
e) Nykarleby	5) 87,6

Resultat: 2/5

TYSKSPRÅKIGA TONSÄTTARE & VERK

a) Haydn	1) Månskenssonaten
b) Bach	2) An der Schönen Blauen Donau
c) Beethoven	3) Tysklands nationalsång
d) Mozart	4) Turkisk marsch
e) Strauss	5) Matteuspassionen

Resultat: 3/5

REGENTER & EUROPEISKA MONARKIER

a) Albert II	1) Nederländerna
b) Margrethe II	2) Danmark
c) Hans-Adam II	3) Liechtenstein
d) Henri	4) Luxemburg
e) Willem-Alexander	5) Belgien

Resultat: 5/5

WHISKYN & HEMLAND

a) Jack Daniel's	1) USA
b) Tullamore Dew	2) Skottland
c) Glenfiddich	3) Kanada
d) Suntory	4) Irland
e) Glen Breton Rare	5) Japan

Resultat: 5/5

LAND & MEST FREKVENTA TRO

a) Estland	1) Buddhism
b) Filippinerna	2) Ortodoxa kyrkan
c) Bangladesh	3) Evangelisk lutherska kyrkan
d) Cypern	4) Romersk-katolska kyrkan
e) Sri Lanka	5) Islam

Resultat: 5/5

Svaren:
Finländska städer & Andel svenskspråkiga: a-4, b-1, c-2, d-3, e-5
Tyskspråkiga tonsättare & Verk: a-3, b-5, c-1, d-4, e-2
Regenter & Europeiska monarkier: a-5, b-2, c-3, d-4, e-1
Whiskyn & Hemland: a-1, b-4, c-2, d-5, e-3
Mest frekventa tro & Land: a-3, b-4, c-5, d-2, e-1

VBO
S-MARKET
VARUBODEN - OSLA

Priserna gäller till slutet av juni

Somriga
delikatesser
från S-market!

369
Paulig
President
kaffe, 500 g
(7,38/kg)

1290/kg
HK
Karamell-
eller
Salmiakgris, ca 1 kg

459
Kariniemen
Kyckling
grillbox
ca 1,7 kg

149
Ingman
Grädd-
vaniljglass
1 l

299
Snellman
Eetvarti eller
livari grillkorv
400 g (7,48/kg)

149
Atria Atrilli
grillkorv
400 g
(3,72/kg)

679
Rainbow
Mineralvatten
även citron, 12 x 0,33 l
(1,26/l) (inneh. 4,99 +
pant 1,80)

Priset gäller fr.o.m. 11.2.2013
2232
KOFF III
24-pack
7,92 l (2,36/l) (inneh.
18,72 + pant 3,60)

• Åland • Hangö • Ingå • Karis • Grankulla, Norra • Grankulla, Södra
• Kyrkslätt • Lovisa • Nickby • Pojo • Borgå, Centrum • Borgå, Vårberga
• Borgå, Näse • Sjundeå • Söderkulla • Ekenäs • Veikkola

facebook.com/
varubodenosla

Du kan ansluta
dig som ägarkund
också på
www.varuboden-osla.fi

BONUS UPP TILL 5 %. BETALA MED S-FÖRMÅNSKORTET, DU FÅR BETALNINGSSÄTTSFÖRMÅN 0,5 %

UR EVANGELIET

"Om ni inte tror när jag talar till er om det jordiska, hur skall i då kunna tro när jag talar till er om det himmelska?"

Läs mera i Joh. 3:1-5

OM HELGEN

Den fullbordade festtiden

Treenigheten har haft sin särskilda kyrkliga festdag sedan 1334. Att den infaller en vecka efter pingst hör ihop med att uppenbarelsen av treenigheten blivit fullbordad i och med att pingsten avslutar den långa raden festdagar från julen via påsken till pingsten. Treenighetssöndagen är trosbekännelsens dag och söndagens texter talar om Guds dolda väsen som övergår det mänskliga förståndet. Gud är en, men vi lär känna honom som Fadern, Sonen och den heliga Anden.

RUNT KNUTEN

"Nu nalkas ljuvlig sommar då gräs och gröda grov."

Mässa i blomstertid på Domkyrkotorget i Åbo söndag kl. 12.

Jag sov men mitt hjärta var vakert.

Höga v 5:2

INSIDAN

Ansvarelig redaktör: Erika Rönngård, (09) 612 615 50, annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen! Björn Sten 0400 012 390, bjorn.sten@kyrkpressen.fi
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi

BETRAKTELSEN BORIS SALO

ILLUSTRATION: SONJA BACKLUND

En Gud som verkar

OGH SÅ VAR DET lilla Olle som ritade en bild av Gud. Mammans påpekade försiktigt att ingen egentligen vet hur Gud ser ut.

Men nu vet de! utbrast Olle med stor övertygelse. Treenighetssöndagens tema och texter innehåller både mammans insikt och Olles frimodiga bekännelse. Hur så? Ja, Gud är alltid mer än vad vi kan föreställa oss. Han är fördold för det mänskliga förnuftet. Större, heligare, mer än det vi menar med begrepp som Gud och kärlek. Så visst hade mamman rätt.

Men ändå. På treenighetssöndagen tar vi fram pappret och ritar den bild som början av kyrkoåret gett oss. Kyrkoåret har talat om Guds handlande i julens, påskens och pingstens händelser. Med Olle säger vi frimodigt: Vi vet! Men det är inte en påhittad kunskap. Gud har uppenbarat sig i sitt handlande. Julen förkunnar: Gud med oss. Påsken vittnar: Gud för oss. Pingsten bekräftar: Gud i oss.

DÄRFÖR ÄR TREENIGHETSSÖNDAGEN trosbekännelsens söndag. Den Fördolde har uppenbarat sig som Fader, Son och Ande. Och vi lär känna Gud genom hans handlande.

Den kristna tron är radikal också på den här punkten: Vår gemenskap med Gud tar inte sin början i något abstrakt. Vi får börja i det som hänt. Vi behöver inte starta i spekulationer om något vi inte vet om Guds väsen. Vi börjar i det uppenbarade, inte i det fördolda. "Börja där Gud själv började, i jungfruns liv, i krubban och vid modersbrösten", skrev Martin Luther på sin tid. Gud gör spekulationer överflödiga i Jesus liv, död och uppståndelse. Därför tog Luther ofta sin utgångspunkt i trosbekännelsen, Fader vår och buden.

Det är så befriande: Vi behöver inte bli något vi inte är. Vi behöver inte bli andliga, upplysta och söka oss till andra sfärer. Vi får söka Gud i den verklighet som vi befinner oss i. Eller ännu bättre sagt: Gud söker oss i den verklighet vi befinner oss i.

Evangelietexten talar om den lärde Nikodemos som i ett nattligt samtal med Jesus fick tänka om. Jesus målar upp en bild för den förvirrade sökaren. Se på vinden! Du kan inte gripa den, behålla den, men du hör dess sus, ser dess verkningar. Jesus målar också en annan bild. Se på ormen som hängdes upp i öknen, på samma sätt ska Människosonen, Jesus själv, hängas upp och upphöjas. Se alltså på Guds handlande. Där ser du Gud. Tro på Guds handlande. Genom det får du evigt liv.

Mammans och Olles samtal fortsätter ...

Boris Salo är kaplan i Jakobstads svenska församling.

#bönetwitter

"Helige, treenige Gud. Vi tackar dig Far, du livets skapare och uppehållare för att vi får komma till dig i tro på vår Frälsare Jesus Messias och ber att få bli fylld av Anden alltmer. Amen."

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jes. 6:1-8 (9-10)

ANDRA LÄSNINGEN
Rom. 11:33-36

EVANGELIUM
Joh. 3:1-5

Treenighetssöndagen.
Temat är "Den dolde Gud".

PSALMFÖRSLAG

289, 147, 179, 279, 437 (N), 298.
Psalmerna är valda av Tor Lindgård.

VECKANS PERSON

BORIS SALO är prost och kaplan i Jakobstads svenska församling. Han är också alfaradgivare och författare till ett tiotal böcker. Tillsammans med sin fru Vivian leder han kurser i äktenskaplig friskvård.
På fritiden kopplar Boris Salo av med motorsågen vid fritidsstugan, en bok eller ett sportevenemang.

KALENDERN 23-30.5

DOMPROSTERIET

BORGÅ
Sö 26.5 KL. 10: GUDSTJÄNST i Kullo bykyrka, Wilén, Måns Vikström
KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN med prästvigning, Lindgård, biskop Björn Vikström, Tollander, Söderström, Kyrkosångkretsen, OMAorkestra.

LAPTRÄSK
To 23 kl 13: andakt i Servicehuset och kl 14 på Tallmogården, CÅ, VT
kl 18: församlingsrådets möte i kanslihuset
Sö 26 kl 18: (Obs! klockslaget)
Mässa i kyrkan, Tord Carlström, VT. Efteråt Missionens vårkaffe i församlingshemmet, lotteri
To 3 kl 9.15: Skolgudstjänst i kyrkan, CÅ, VT. Alla välkomna!
kl 18.30: kyrkofullmäktige i fh

LILJENDAL
Högmässa: sö 26.5 kl 10 i kyrkan. AW/AJ.
Skriftskolans föräldrasamling: on 29.5 kl 18.30 på Mariagården.

LOVISA
Morgonkaffe: to 23.5 kl 8.30 i Tikva.
Födelsedagsfest: för inbjudna to 23.5 kl 15 i församlingsgården
Gudstjänst: sö 26.5 kl 12 i Lovisa gravkapell, Blom, Kantola.

PERNÄ
Taizémässa: sö 26.5 kl. 18.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen.
Pensionsräsamling: to 30.5 kl. 12.00 i Sarvsalö Byagården.
Pernä församlingskansli har flyttat till nya utrymmen i Prästgården. Besöksadress: Backstensstrand 55. Kansliet öppet må-on kl. 9-12, telefonväxeln tel 044-7229242 öppen vardagar kl. 9-15.

SIBBO
SIBBO KYRKA: Sö kl 12 mässa Magnus Riska, Lauri Palin.
Skolgudstj: On kl 10 29.5 i Svartbäck-Spjutsunds skärgårdskyrka för Box skola, To 30.5 kl 9-9.45 i Sibbo kyrka för Salpar skola, 9.45-10.30 i Sibbo kyrka för Kyrkoby skola kl 10.30-11.15 i Sibbo kyrka för Borgby och Gumbostrand skolor. Fr kl 9 31.5 i N Paipis bykyrka för Norra Paipis skola, kl 10.30 i Södra Paipis skola. I samtliga skolgudstj medv Katja Korpi, Isabella Munck, Kjell Lönnqvist och kantor. Fr kl 9 31.5 i Sibbo kyrka för Kungsvägens skola. Magnus Riska, Patrik Frisk, Anders Ekberg.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Fre 24.5
kl.10: Familjeträff i Körsalen. Högborgsgatan 10 E, 2 vån. Ollberg.
kl.12.15: Veckolunch i Högborgssalen kl.12.15-13.30. Högborgsgatan 10 E, 2 vån. Frivillig avgift. Välkommen på en kort middagsbön i kyrkan kl.12 före lunchen.
kl.18-20: Vårpicnic i Brunnsparcken för ungdomarna. Samling vid Café Ursula kl.18.

Sö 26.5
kl.10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Lindström, Löfman. Kyrkkaffe.
kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Lindström, teol.stud. Denice Stenfors-Merikallio, Ray, Löfman, Suomen Laulu medverkar. Kyrkkaffe.

kl.17: Kvällsmässa i Tomas kyrka. Ray, teol.stud. Denice Stenfors-Merikallio, Böckerman. Sista för våren. Kyrkkaffe.
Ti 28.5
kl.12: Lunchmusik i Gamla kyrkan. Pekka Suikkanen.
On 29.5
kl.18: Kvällsmässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Almqvist, Böckerman.

MATTEUS
Matteus hemsida: www.matteus.fi
Matteusbilagan ingick i Kyrkpressen 16.5.
MATTEUSKYRKAN: Åbohusv. 3
Sö 26.5 kl. 12: högm, Forsén, Matteus kyrkomusiker. Kyrkkaffe.
Östersundom gravgård 23-25.5: På fredag mellan kl. 9-15 kan du komma överens om gravskötsel och förlängning av gravrättsinnehav. Torsdag-lördag kan du låna trädgårdsredskap, få information om bl.a. skötsel av sommarblommor, återanvändning och sorter. Rejält kaffe/te. Välkommen till Kapellvägen 65.
Dagläger för barn (3-6 år): 3-6 dagligen kl.9.30-12.30 i dagklubbens utrymmen, Sjö-kortsgränden 6 i Nordsjö. Egen matsäck och självtransport. Ledare: Marianne Bergström och Mikaela Sandman. Pris: 15€. Anmälan senast 24.5 till Ka Bergström, tfn 050-380 3995 (kl. 9-13)

Tvåspråkig Missionsfest 7-9 juni, Mässcentrum i Helsingfors: Om du är intresserad att delta, men inte vill ta dig dit på egen hand kan du kontakta församlingens kansli så ordnar vi en gemensam utfärd antingen fredagkväll 7.6 eller lördag eftermiddag 8.6. På fredagkväll består programmet av en tvåspråkig Tomasmässa och en finskspråkig gospelkonserter och på lördag eftermiddag berättar bland annat vår församlings diakonissa Carita Riitakorpi om sin resa till Mekong-området. Hedvig Stenman, Daniela Forsén och Staffan Strömsholm bjuder på sång och bibelläsning. Om du är intresserad, kontakta

kansliet senast 5.6, tfn (09) 2340 7300.

To 13.6 pensionärsutfärd till Malmgårds slott Pernä och Strömfors bruk:

Vi startar kl. 8.30 och kommer tillbaka ca kl. 17.00. Vi dricker kaffe på Malmgårds slott och får därefter guidning på området. På Strömfors bruk äter vi lunch. Andakt och guidning i kapellet. Möjlighet att shoppa i butikerna. Pris: 20 €. I priset ingår kaffe, lunch och bussresan. Meddela om du har specialdiät. Anm. till kansliet senast 31.5 kl.14 tfn (09) 2340 7300.

Sommarläger för 7-13 åringar på Nilsasgården i Sibbo:

7-10.8, pris 60 €. Anmäl senast 10.6 till kansliet tfn (09) 2340 7300 eller e-post: matteus.fors@evl.fi (meddela ev. allergier/dieter i samband med anmälan).
Familjeläger på Lekholmen: 16-18.8, start på fredag kl. 17, tillbaka söndag kl. 17. Eget program för barn och vuxna samt gemensamma aktiviteter och samvaro. Pris: 35€/vuxna, 25€/barn 5-17 år, under 5 år gratis. Anmäl senast 10.6 till kansliet tfn (09) 2340 7300 eller e-post: matteus.fors@evl.fi (meddela ev. allergier/dieter i samband med anmälan).

PETRUS
www.petrusforsamling.net
sö 26.5:

- kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka (Tegelstigen 6). Bonde, Liisa Ahlberg. Kyrkkaffe.

- kl. 10 Högmässa: i Äggelby gamla kyrka (Brofogdevägen 12). Sandell, Varho. Kyrkkaffe.

- kl. 15.30 Puls-gudstjänst: i Månsas kyrka (Skogsbäcksvägen 15). Puls är en gudstjänst för alla. Kom med du också! Söndags-skola för barnen och pizzamingel efteråt för alla. Vi ses på vårens sista Puls!

ti 28.5:
- kl. 19 Förbön och tack: i Munksnäs höjdens kyrka (Raumovägen 3). Ulla-Christina Sjöman, Söderström. Barnpassning. Kyrkdörarna öppnas kl. 18.30.

HELSINGFORS PROSTERI
Missionsfest: 7-9.6.2013 i Helsingfors.

Lekholmen: öppnar i juni. Närmare info i nästa KP. www.lekholmen.fi

Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour
Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

Kampens kapells öppethållningstider:

Kampens kapell är öppet för möten mellan människor och stillhet vardagar klockan 7-20 och under

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)
Fre 24.5 Mia Anderssén-Löf, Borgå
Lö 25.5 8.53 Familjeandakt. Lucas Snellman läser ur boken *Känguruns shoppingtur och andra berättelser*.
Må 27.5 Laura Hellsten, Åbo **Ti 28.5** Claus Terlinden, Karis **Ons 29.5** Kaikka Växby, Helsingfors **To 30.5** Patrik Hellström, Vasa.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 24.5 Johan Klingenberg läser ur John Bunyans bok *Kristens resa*. **Lö 25.5** 17.58 Ett ord inför helgen, Esbo domkyrka. **Sö 26.5** Martin Fagerudd, Vanda **Må 27.5** Camilla Klockars, Karleby (repris från 1.8.2012) **Ti 28.5** Sissel Lund-Stenbäck **Ons 29.5** Gunnar Weckström, Karis (repris från 7.4.2011) **To 30.5** Monica Heikel-Nyberg, Grankulla.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 26.5 Högmässa med Esbo svenska församling. Predikant och liturg: Johan Kanckos. Organist: Eeva-Liisa Malmgren. Kantor och körledare: Pia Bengts. Kör: Helsingfors kyrkosångsförbund.

VEGA

PILGRIMSVANDRING

Greppa vandringsstaven

Grankulla svenska församling ordnar en pilgrimsvandring söndag 26 maj.

Vi vandrar ca 8 km i lugn takt med pauser. Vandringen startar från Alberga station kl. 13.30 och går via Bergans, Villa Elfvik, Bredvikens naturskyddsområde och Marstrand till Otnäs kapell. Retur med buss. Man kan ta med eller låna pilgrimsstav och ha egen matsäck med dricka. Anmälan och frågor till **Pippi Collander**: pippi.collander@gmail.com eller 0400-260285. Alla välkomna!

veckoslut klockan 10-18.
Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE

So 26.5. 11 Uhr: Gottesdienst (Katja Röker)

INTERNATIONAL EVANGELICAL CHURCH

Sunday Service in English
10.00: Mellunmäki Parish Center, address: Korvatunturintie 2, Helsinki
14.00: Christ Church, address: Apollonkatu 5, Helsinki
16.30: Espoo Cathedral Parish, address: Kirkkoranta 2, Espoo
Sunday School arranged. Join us for church coffee after the service!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor sö 26.5: Esbo domkyrka kl. 12.15. Kanckos, Bengts, Malmgren, Wikman. Kaj-Erik Gustafssons Te Deum uppförs tillsammans med Helsingfors kyrkosångsförbund, organist Eeva-Liisa Malmgren, dirigent Pia Bengts. Radiering. Karabacka kapell kl. 10. Mössörörens söndag. Ertman, Wikman. Kyrkkaffe.
Pilgrimsvandring lö 25.5: Kl. 15 start i Stillehetens kapell i Iso Omena, ca 15.40 Mattby kapell, ca 16.45 Gäddviks kapell, ca 17.30 Olars kyrka, där vi dricker kvällste och frir kvällsmässa ca 18. Ingen förhandsanmälan. Mer info: Kira Ertman, 050 358 1014, kira.ertman@evl.fi
Pop-mässa på finska: Hagalunds kyrka sö 26.5 kl. 18. Predikant: Kira Ertman.
Kvällsmässa: Södrik kapell ti 28.5 kl. 18. Rönnberg, Bengts.
Vårjippo: Tunabergs servicehus, Framnäsängan 4, to 30.5 kl. 14.30-17.30. Musik med Swing it. Sissel Lund-Stenbäck säljer sin bok Sissel - Livsresan. Möbler m.m. för äldre fr. Ettonet med Rolf Therman. Basarbod: handarbeten, bakverk, potatisgröt, blommar m.m. Väfflor, kaffe och örilar, lopptorg och lotteri.
Missionsfest i Helsingfors: Helsingfors mässcentrum, Mäss-

platsen 1 i Böle, 7-9.6. Tema: "Du har ett uppdrag". Ingen förhandsanmälan, ingen avgift. Anmälan till det svenska festkansliet vid ankomsten. Det svenska programmet hålls i hall 3. Det svenska festkansliet finns i anslutning till det svenska programmens utrymmen. En gemensam infopunkt för festdeltagarna finns vid garderoben vid södra ingången. I Mässcentrum finns caféer och restauranger där festdeltagarna få köpa mat och kaffe. Mer info i Esbo sv. förs: Brita Ahlbeck, 040 546 5194, brita.ahlbeck@evl.fi. Info om programmet: www.finskamissionsallskapet.fi/ls_se/hem/engagera_dig/missionsfesten_2013/

GRANKULLA

To 23.5 kl 17 Granidagens försäljning: i centrum, bakverk, handarbete och lotteri i samverkan med kyrkoföreningen.
Kl 19.30 Granidagens konsert: Petri Laaksonen & Anna-Mari Kaskinen. Fritt inträde.
Sö 26.5 kl 12 Högmässa: Sara Medberg, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre salen.
Pilgrimsvandring: med Grankulla svenska församling. Vi vandrar ca 8 km i lugn takt med pauser. Alberga station kl. 13.30 - Bergans - Villa Elfvik - Bredvikens naturskyddsområde - Marstrand - Otnäs kapell. Retur med buss 15 ca kl 18 i Grankulla. Man kan ta med eller låna pilgrimsstav och ha egen matsäck med dricka. Anmälan och ev frågor till Pippi Collander pippi.collander@gmail.com GSM 0400-260285. Alla välkomna! www.grankullasvenskaforsamling.fi
Ti 28.5 kl 9.30-11 Diakonimottagning: och brödtudning.

KYRKLÄTT

Ny dagklubb i Masaby: ti och to kl. 9-12 för ca 4-åringar, start i september. Pris: 70 € för församlingens medlemmar. Anmälningar senast 27.5 till jenny.akerlund@evl.fi.
Högmässa: sö 26.5 kl.12 i Kyrklätts kyrka. Lovén och Joki.
Sång och bön: måndag 27.5 kl. 18.30 i koret i Kyrklätts kyrka.
Bibelgruppen: tisdagar kl. 18.30

i församlingshemmet, Församlingstugan 1.
Uteförsäljning vid Oasen och på församlingshemmet pareringsplats: ons 31.5 kl. 10-13. Potatisgröt, bröd, kakor, sticket och virkat. Lotteri. Lopptorg mm. Måndagsgruppen säljer till förmån för missionen och Tisdagsgruppen till förmån för församlingens diakoni.
Höstläger på Dagö i Estland: 13-15.9 tillsammans med vår vänförsamling Harju Risti. Kom med och upplev en vacker höst med omväxlande program! Info och anmälningar: Birgitta Lindell 050-376 1489.
Vill du hjälpa?: Anmäl dig till Helhjártat - frivilligt arbete - via www.helhjartat.fi

Pastorskansliets telefonnummer och epost: är (09) 8050 8292, kyrklatts.svenska.forsamling@evl.fi
Mera info på: www.kyrklattsvenska.fi

TAMMERFORS

Sö 26.5. Obs! Ingen gudstjänst kl 10.30: Gudstjänsten "I Guds vind" firas kl 16 i Finlaysons kyrka med Åbolands kyrkosångkretsens kör, dir. Peter Södergård. Gudstjänster består av P Simojokis sånger som är översatta till svenska av Per Harling.
Ti 28.5: Mammor, pappor o barn kl 10 SvG vårens sista träff med utflykt till Pyynikki utsiktstorn. Vi samlas vid SvG kl 10.

VANDA

Högmässa: sö 26.5.2013 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. Kaj Andersson, Ingmar Hokkanen.
Högmässa: sö 26.5.2013 i S:t Martins kapell, Kaj Andersson, Ingmar Hokkanen.
Onsd 29.5 kl 14: "Har du visor min vän?" på Folkhälsanhuset i Dickursby, Vallmovägen 28. Allsångsledare Gunnar Weckström, vid pianot Kristian Nyman.
Dagklubb: för 2,5-6 åringar, ti och to i Dickursby, och må, ons och fre i Martinristi församlingsslokal kl. 9-12. Pyssel, lek, sång och bibelberättelser. Terminsavgift: 3ggr/vecka 100 €, 2ggr/vecka 65 €, 1 gång/vecka 40 €. Anmälningar till hösten: alexan-

dra.blomqvist@evl.fi eller tfn 050 566 8266.
Församlingens pensionärsutfärd: 6.6.2013 till Fagervik gård och kyrka är fullbokad.
Bussen startar från Dickursby kyrka kl. 8.30, Folkhälsanhuset kl. 9 och Myrbacka kyrka kl. 9.45. Hemfärden börjar ca kl. 16.30. Mera info ger Annakatri Aho, tfn 050 4645068.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV

Treenighetssöndagen 26.5: kl. 13 Gudstjänst, Bergman, Lindgård

EKENÄS

Obs! Pastorskansliet stängt fredag 24.5 p.g.a. personalskolning.
Högmässa: sö 26.5 kl.10, M.Cleve, T.Nordström.
Specialskriftskolans konfirrmationsgudstjänst: sö 26.5 kl.14 i kyrkan, A-S.Storbacka, K.Wikström.
Se hela annonsen i VN samt www.ekenasforsamling.fi

HANGÖ

Sö 26.5 Högmässa kl. 12 i kyrkan: T. Sjöblom, M. Lasonen. Ev. folkhögskolans elevförbunds dagar hålls i Hangö det här veckoslutet.
To 30.5 Andrum med nattvard kl. 8 i kyrkan: A-S. Nylund, R. Näse.

INGÅ

Fre 24.5 kl 9.00-13.00: Försäljning till förmån för Sjömanskyrkan i Bläckhornet. Handarbeten, bakverk, lotteri, lopptorg. Kafeservering.
Lö 25.5 kl 19.00: Förbön och lovsång i Degerby kyrka. Gunnar Weckström.
Sö 26.5, Treenighetssöndagen, kl 10: Högmässa i Ingå kyrka. Torsten Sandell, Marianne Gustafsson Burgmann.

KARIS

Gudstjänst: Sö 26.5 kl. 10 i S:ta Katarina kyrka. Raunio; Söderström.
Högmässa: Sö 26.5 kl. 18 i Svartå kyrka. Kyrktaxi från periferin. Lämna din beställning till pastorskansliet tfn. 279 3000, senast torsdag 23.5.2013.
Allsångskväll: Ti 28.5 kl. 18 Vid Sockenstugan med Vox Mix, musik, allsång och servering.
Sommarläger: Info på www.karisforsamling.fi. Anmälningar till 24.5.

SJUNDEÅ

Mässa för krigsveteranerna: sö 26.5 kl. 12 i kyrkan, Ismo Turunen, Hanna Noro.
En stund i psalmernas tecken - allsång: sö 26.5 kl. 18 i kyrkan. Önskemål mottages, tel 040 769 5940 Hanna Noro.
Tvåspråkiga gruppen för mental hälsa: ti 28.5 kl. 15 i Capella, Gun Venäläinen 040 533 6946.
Bönegruppen: to 30.5 kl. 18 i Capella, Gun Venäläinen.
Missionsfesten i Helsingfors lö 8.6.2013: Pris 20€. Deltagarna står själv för kostnaderna för mat och ev andra utgifter. Se programmet www.finskamissionsallskapet.fi/missionsfest. Info

och anmälan till Gun Venäläinen 0405 336 946 senast 31.5. Vi startar kl. 11 från församlingshemmet, Kalansgränd 5 och tillbaka kommer vi ca kl. 21.
Kom med på Pensionärläger till Råfsö: 12-15.8.2013 tillsammans med Kyrklätt svenska församling. Vi får njuta av vacker natur, god mat, trevligt sällskap och ett mångsidigt program. Pris 80€. Info och anmälan senast 5.6 till Gun Venäläinen 0405 336 946.

SNAPPERTUNA

fre 24.5: kansliet är stängt
sö 26.5 kl 12: gudstjänst med Markus Weckström och Pia Nygård

TENALA

Treenighetssöndagen 26.5: kl. 18 Kvällsmässa, Bergman, Lindroos

ESBO STIFT

LOJO

Sommarutfärd 6.6.2013: Lojo församling ordnar en sommarutfärd till yttre skärgården. Du har möjlighet att bekanta dig med Vikingacentret, Hittis gamla träkyrka och mycket mer. Med på utfärden Raimo Kuismanen och Mari Nurmi.
Vi startar från Virkby kors kl 9.15 via Lojo till motorvägen. Tillbaka hemåt startar vi ca. 16.30 från Kasnäs.
Anmälan till sommarutfärden till Mari Nurmi via sms, telefon eller epost. 044 3284273 el. mari.s.nurmi@evl.fi
Meddela vid anmälningen möjliga matallergier samt var du stiger på bussen. Sista anmälningdagen den 30.5.2013. Pris: 47 euro, inkluderar bussen, guidningar, inträden, lunch samt kaffe. Pengarna samlas in i bussen, gärna jämn summa.
Sö 9.6 kl. 13.00: Friluftgudstjänst i Vivamo i Heliga Birgittas kapell. Raimo Kuismanen, Timo Saario. Kaffe.
Vid behov av taxi till gudstjänst, mässa eller svenska kretsen: kontakta chauffören Marko Kytölä tel 040 546 5549 senast dagen innan. Taxin kostar 5,00€ tur och retur

REGION 2

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND
Pargas församlingssamling: sö 26.5. kl 10: Högmässa i kyrkan, Sepponen, Lehtonen.
On 29.5. kl 18: De vackraste sommarsångerna i församlingshemmet.
Nagu kapellförsamling: sö 26.5. kl 11: Predikogudstjänst, Granström, Granström.
Korpo kapellförsamling: sö 26.5. kl 11: Finskpråkig högmässa i kyrkan, Killström.
Houtskär kapellförsamling: sö 26.5. kl 11: Högmässa i kyrkan, Norkko.
Inlö kapellförsamling: sö 26.5.: Ingen gudstjänst i Inlö.

ÅBO

to 23.5: kl. 19 Mässa i Skarpskyttekapellet, Westergård
sö 26.5: kl. 12 Mässa i blomstertid på Domkyrkotorget, förrättas av biskop Kaarlo Kalliala samt prästerna Leena Kairavuo från Martins församling och Mia Bäck från Åbo svenska församling.

Takten till psalmerna ges av SUMU Big Band under ledning av Rami Koskinen och kören Aboa Gospel, ledd av Silvia Koski. Som kantorer fungerar Jukka Pietilä och Birgitta Forsman. Hannela Tenhu m.fl. berikar mässa med dans
to 30.5: kl. 19 Mässa i Skarpskyttekapellet, Audas
Prosteriutfärd 26.6.2013: mera information på www.abosvenskaforsamling.fi

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

26.5 Treenighetssöndagen: Högmässa i Hammarlands kyrka kl. 12. 55-års konfirmander. Ingemar Johansson, Carl Micael Dan.

JOMALA

Söndag 26.5: Gudstjänst kl. 11 Eriksson, Erlandsson, blåsgruppen

SUND-VÄRDÖ

Söndag 26.5 kl. 11.00: Högmässa i Vårdö kyrka. <http://sund-vardeforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Fre 24/5 18.30: Fredagscafé i Församlingshemmet. Gäst Kerstin Lillbäck, sång av Gun Korsbäck-Orre och Deseré Granholm.
Sö 26/5 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Rune Fant, Deseré Granholm.
Sö 26/5 14.00: Vårfest med Kenyami-sionen 50 år i blickpunkten i Taklax bönehus, Albert Häggblom, Projektören, Deseré Granholm, Ebba Carling m.fl. Kafeservering och lotteri.
To 30/5 18.00: Konfirmandföräldrasamling i Församlingshemmet.
Fre 31/5 9.30: Barndagvårdens vårandakt i Kyrkan.
Lö 1/6 10.00: Skolavslutningsgudstjänst i Kyrkan.
Sö 2/6 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Guy Kronqvist, Erica Nygård.

KRISTINESTAD

GUDSTJÄNSTER

Lappfjärd: sö 26.5 kl 10 Högmässa i kyrksalen Saarinen, Nilsson.
Kristinestad: sö 26.5 kl 12 Högmässa i kyrkan Saarinen, Nilsson.
ANNAN VERKSAMHET
Pensionärsamlingar: on 29.5 kl 11.15 i Krs församlingshem, to 30.5 kl 11.30 i Sideby kyrka tillsammans med syföreningsarna, lotteri.
Ekumenisk bönesamling: to 30.5 kl 19 i Skaftung medodistkapell.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Kyrkan: Treenighetssöndagen 26.5 kl 10 Högmässa Lassus, Lindén. Sö 26.5 kl 18 Förbön och lovsång samt körens vårravslutning Lassus, Kerstin Mitts, Lindén. To 23.5 kl 19 Gemensam körövning.
Pörtom kyrka: to 23.5 kl 13 Gemensam pensionärsamling. Buss 12.15 fr. busstation via Övermark.

PÖRTOM

To 23.5 kl. 13: Gemensam pensionärsamling i kyrkan. Bernt Snickars, Vi sjunger hellre än bra, pensionärskören, Lidman, Norrgård, Sundqvist.
Sö 26.5 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Sundqvist, Lidman. Sång Fanny Hedström.
Sö 26.5 kl. 11.15: 70- och 75 års kalas i förs.h. Sundqvist, Norrgård, Lidman.
Ons 29.5 Andakter: kl. 14.30: Servicecentret. kl. 15.15: Pörthehemmet. kl. 16: Prästbarn, Sundqvist
Församlingssöndag 30.7-1.8: Sastamala-Tavastehus-Kangasala, info och anmälningar till Linda tours senast 28.6 tel. (06) 224 3350.

ÖVERMARK

To 23.5. kl. 13: Närpes kyrkliga samfundets pensionärsamling i Pörtom. Gäst: Bernt Snickars, "Vi sjunger hellre än bra" gruppen, Pörtoms pensionärskör, Sundqvist, Lidman, Norrgård.
Sö 26.5. kl. 12: Gudstjänst. Leif Erikson och Dina Wikstedt. Efter gudstjänsten kyrkkaffe och samling i bönehuset. Leif Erikson medverkar.
To 30.5. kl. 10: Bön i församlingshemmet.

FRID & FRÖJD av Jimmy Österbacka

GRAVSKÖTSEL

Sommartips för gravskötseln

Matteus församling ordnar ett vårjippo på Östersundom gravgård 23-25.5

På fredag mellan kl. 9-15 kan du komma överens om gravskötsel och förlängning av gravrättsinnehav. Torsdag - lördag kan du låna trädgårdsredskap, få information om bland annat skötsel av sommarblommar, återanvändning och sopsortering. Kaffeservering med rejält kaffe och te. Välkommen till Kapellvägen 65!

MUSIKSKOLA

Vill du musicera i höst?

Nu är det hög tid att ansöka om plats i Jakobstads svenska församlings musikskola! Musikskolan ger individuell undervisning i olika instrument som piano, orgel, blockflöjt, violin, gitarr, slagverk och solosång. Den riktar sig till barn från åtta års ålder, ungdomar och vuxna i alla åldrar. Terminsavgiften är 65 €.

Ansökningstiden för läsåret 2013-2014 pågår till och med 31.5. Ansökningsblanketter fås från Församlingscentret, Ebba Brahe esplanaden 2. Ansökan och förfrågningar kan också göras på telefon 040-3100453.

BARNKLÄDER

Bytesloppis i Vasa

Vasa svenska församling ordnar bytesloppis i Brändö församlingshem (Kaptensg. 14-16) torsdag 30.5 kl. 14-18.

På bytesloppet byter barnkläder, leksaker och bartillbehör ägare. Ta med dig överflödiga rena och hela barnkläder och -saker till loppet och fynda i gengäld något annat som du behöver.

Allt är gratis och det finns inget krav på att själv ta med sig saker för att få ta med sig något hem. Bytesloppet är till för privatpersoner, inte för återförsäljare.

Sin lycka och sin sommarro
hörs yra fåglar prisa,
ur skogens snår, ur stilla bo
framklingar deras visa
Psalm 539

To 30.5. kl. 14: Andakt på Alvina.
To 30.5. kl. 15: Andakt på Solgärdet.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ
Gudstjänst: sö 26.5 kl 14 Tomi Tornberg, Rickard Mitts
Önskesångskväll i kyrkan: sö 26.5 kl 18 till förmån för Gemensamt Ansvar. Medverkande: Gun Korsbäck, Sofi Nylund, Torolf Prost, Katri Lax, Janet Åkerback.

KORSHOLM
Gudstjänst: sö kl 10 i kyrkan, Lindblom, Nordqvist-Källström, kyrkkaffe i Sock-enstugan.
Högmässa: sö kl 12 i Smedsby förs.gård, Lindblom, Nordqvist-Källström.

KVEVLAX
Övning inför konfirmation och fotografiering: to kl 18 i kyrkan.
Gudstjänst: kl 10, Lundström, Vidjeskog.
Bön för bygden: må kl 19 i Missions-kyrkan.

MALAX
Dagklubbens avslutning fre 24.5 kl 18 i FH. Barnledare Camilla Andersson av-tackas. Servering. Alla välkomna!
Gudstjänst: sö 26.5 kl 10 i kyrkan. Sång-arna. Tornberg, Brunell.
Andakt HFN på Eva hemmet: to 30.5 kl 13.

Daghemmens och dagbarnens väran-dakt: fre 31.5 kl 9.30 i kyrkan. Norrback, Brunell.
Lågstadieskolornas sommargudstjänst: lö 1.6 kl 9.30 i kyrkan. Norrback, Katri Lax.

PETALAX
Gudstjänst: sö 26.5 kl 18 OBS tiden! Tomi Tornberg, Rickard Mitts

REPLOT

Högmässa: i Replot sö kl. 10. Kaski, Wargh. Kyrkkaffe för 50-års konfirman-der efter högmässan i försh.

SOLF

Högmässa: sö kl. 10, Audas-Willman, Brunell, Pedersöre församlings mansköt.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Högmässa: sö kl. 13, Anders Kronlund, Malin Lindblom, Dan Andersson. I sam-band med kyrkkaffet avtackas Anders Kronlund, Emma Villman och Birgitta Åsvik. Skjuts från Brändö torg kl. 12.45.

Konstläger på Alskathemmet: 6-9.8 Tövning, videlöjd o fritt skapande. Pris:90€/vuxna, 45€/barn (4-13år). Anm. senast 14.6 tfn 06-3261 309. Info tfn 044 4808360 Lena Streng, lena.streng@evl.fi

BRÄNDÖ KYRKA

Sunday Service: at 1pm. Tia-Maria Nord.

Bytesloppis: i Brändö församlingsgård to 30.5 kl. 14-18. Barnkläder, -tillbehör o leksaker. Inga pengar behövs. Inget krav på att hämta saker för att ta med sig något.

DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Ionainspirerad mässa: sö kl. 18, Siv Jern, Brändö kyrkokör, dir. Dan Andersson.

SUNDOM KYRKA

Viskväll: med Erik Leinonen sö kl. 18. Andakt: Malin Lindblom.

VÖRÅ

Vörå
Sö 26.5 kl. 10: Högmässa i kyrkan. T Klemets, Granholm. Efteråt skrifskolans föräldrasamling i församlingshemmet.
Oravais
Sö 26.5 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Kris-tian Norrback, Streng.
Sö 26.5 kl. 13: Möte i fh. Pred. Thor Hemming. Arr. Lutherläsarna r.f. Ser-ivering.

On 29.5 kl. 14.15: Andakt på HVC och kl.15 Solängen.
To 30.5 kl. 13.30: Andakt på Solrosen och kl.14 på Gullvivan.

Maxmo

To 23.5 kl. 13: Vi över 60 i Pingstkyrkan. Dagens gäster: Lars-Erik Björkstrand, Jan-Erik Nyholm, Eva Kronqvist. Kanto, Granlund och pensionärskören medv. Taxi kl. 12.15 från Ölis via Kärklax och Tottesund, kl. 12.30 från Kvimo via Lövsund och kl. 12.30 från Österö. Av-gift 5 €.

Sö 26.5 kl. 12: Konfirmanionsmässa i kyrkan. Granlund, Bäck, kyrkokören.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Fr 20: Stugokväll i församlingsstugan, Wikblad.

Sö 10: Gudstjänst, Portin, Lilius.

-14: Sammankomst i Punsar bönehus, Elis Snellman.

JAKOBSTAD

To 17: Gemensamt Ansvar - utdelarnas avslutning i FC. Andakt Krokfors.

Fr Församlingskansliet öppet kl. 10-12. Lö 18.30: KU:s sångkväll i FC, Lars Brunell, Eivor och Nils Johansson, Östman.

Arr.: KU.kretsen i Jakobstad.

19: In da house i FC ungd.uttr. Se un-g-bloggen.fi

Sö 12: Gudstjänst i kyrkan, Turpeinen, Östman, sång Lars Brunell.

15: Sammankomst i Skutnäs bönehus.

18: Fokus i FC, Ralf Salo.

On Församlingskansliet är stängt.

To 14: Sorgesamtalsgrupp i FC, Englund, K Åstrand. Info tfn 040-3100423.

Musikskolan är till för dig som tycker om att spela eller sjunga och är 8 år eller äldre: Terminsavgiften är 65 €.

Ansökningstiden för läsåret 2013-2014 är 11.4 - 31.5 2013. Ansökningsblanketter fås från Församlingscentret, Ebba Brahe espl 2. Ansökan och förfrågningar kan också göras på telefon 040-3100453.

KRONOBY

Ungdomssamling: lö 18.00 i fh

Gudstjänst: sö 10.00, Norrback, Ellfolk-Lasén, Fyrlövern, Hopsala läslag

LARSMO

Fre 24.5 kl. 19.30 Ungdomssamling: i Xodus.

Sö 26.5 kl. 10 Högmässa: Lassila, Wik-lund, sång av Anna-Lena Anderssen. Kyrkkaffe. Kyrkvård: Litens, Holm.

kl. 13.30 Holm söndagsskolas: utfärd till Nanoq Arktiska museum. Start från Holm bönehus.

kl. 18 Sångkväll i kyrkan: med Laudate Eum och solister, andakt Lassila. Efteråt samvaro med servering i församlings-hemmet.

To 30.5 kl. 17.30 Nattvard vid Sandlund-en: Sjöblom, Wiklund.

kl. 19 Karargruppen: samlas hos Timo Prittinen (Sandörsgränden 28). Vittnes-börd av Samuel Snellman, bastu, trevlig samvaro. Knytkalas.

NEDERVETIL

Kyrkokören: ikväll 19, övning i kyrkan!
Andakt: med HFN fre 13 i servicecentret.

Perenna- och brödmarknad: lö 10 - 12 vid fh. Plantor och bakverk motas med tacksamhet!

Kvällsgudstjänst: sö 18 i fh, Daniel Norr-back, Jan Nygård, Annette och Robert Ståhl, servering, barnpassning.

NYKARLEBY

NYKARLEBY
Sö kl 19 Kvällsgudstjänst: i fh, Edman, Forslund, Trinity Choir

To kl 9 Talko: i missionsstugan

MUNSALA
Sö kl 10 Högmässa: Forslund, Ringwall. De äldres kyrkogångsavgift, taxi enligt anmälan. Kyrkkaffe i fh.

On kl 15 Skriftskola: i fh

JEPPÖ
Sö kl 12 Gudstjänst: Edman

PEDERSÖRE

Konfirmandsamling: Idag 18 Sommarens lägerskriftskolor, Kyrkostrandens försam-lingshem

Andakt: - Fr 14 i Pedersheim, Erikson, Nyholm - On 14 i Hedbo, Erikson, Nyholm

Ungdomssamling: Fr 20 i Forsby bykyrka

Gudstjänst: Sö 10 i kyrkan, ungdoms-kören Laudate Eum, Erikson, Nyholm, textläsare Nanny Backström, dörvårdar Östensö, församlingsfaddrarna samlas efteråt i församlingshemmet

Sammankomst: Sö 15 i Flynnängens bönehus, Staffan Snellman, tolkning, radiering

PURMO

Gudstjänst: i Ävist sö 26.5. kl 12, khden o Rolf Blomqvist. Efteråt lunch och mis-sionsinfo av Marianne Sandström.

Sånggudstjänst: i kyrkan sö 26.5 kl 19.

Lars-Erik Björkstrand, Mats Sjöling, Jep-pokvartetten och khden.

TERJÄRV

Ungdomssamling: lö 25.5 kl 17.30 avfärd till Kronoby.

Gudstjänst: sö 26.5 kl 10 khden, kan-torn.

Kvinnobankens värvslutning: on 29.5 kl 14, Prästgårdens källare.

Bibél och bön: on 29.5 kl 19, förs.h.

PÅ GÅNG

INGÅ FÖRSAMLINGS SOMMAR-PROGRAM 2013:

DET OMTYCKTA prästgårdscaféet hålls tisdagar kl 14, med ett litet program 14.30 med start 4.6. År vädret vackert hålls eftermiddags-kaffet i trädgården.

KONSERTSERIEN Musik i sommar-kvällen hålls varannan onsdag i Ingå kyrka kl 19.

MUSIKANDAKTER i Fagerviks kyrka hålls söndagarna 9.6., 14.7. och 25.8.

EN SÅNGKVÄLL hålls på Valhalla i Barösund 27.7. och en psalmskväll i Ingå kyrka 26.6.

KAMMARMUSIKFESTIVALEN Musik vid havet går av stapeln 14-16.6.

EN NYHET är den ekumeniska pilgrimsvandring som arrangeras söndagen 25.8. från Taborkkyrkan till Fagerviks kyrka. Starten sker kl 12 i Taborkkyrkan och vandringen avslutas med skymningsmässan i Fagerviks kyrka kl 18.

EN SOMMARSATSNING inför mid-sommaren är den vigselavgift som hålls i Ingå kyrka torsdagen den 20.6. för par som vill ha ett snabbt och enkelt bröllop.

EN NYGAMMAL satsning är talko-kvällarna på Rövass lägergård 22.5, 29.5 och 5.6.

PÅ RÖVASS lägergård i Barösund ordnas i sommar 4 barnläger, 3 skriftskolläger och en lägerskola.

PÅ STORA FAGERÖ ordnas ett scoutläger.

I LEKPARKEN i kyrkbyn ordnar Folkhälsan och församlingen en sommarklubb 4-28.6.

FRILUFTSGUDSTJÄNSTER hålls på Gammelgården på midsommar-dagen och på Gutsäkers gravgård i Degerby 14.7.

BÅTUTFÄRDER ordnar församling-en till fiskartorp på Stora Fagerö 27.6. och 12.8.

INGÅ KYRKA är öppen som väg-kyrka 10.6.-18.8. kl 10-16.

SE HIT FÖRSAMLINGAR!

Ni vet väl att ni kan sända in pufftexter och bilder om kommande evenemang i församlingen till annons@kyrkpressen.fi.

Var gärna ute i god tid - tidigt insända puffar har större chans att få plats i tidningen!

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

VÄNLIGEN NOTERA: Domka-pitlet i Borgå stift håller stängt 8-26.7.2013.

Tjänsten som lagfaren assessor vid Domkapitlet i Borgå stift har inom utsatt ansökningstid sökts av vicehäradshövding Lars-Eric Henricson, vicehäradshövding Camilla Busck-Nielsen, vicehäradshövding Ola Lindholm och juris magister Marcus Henricson.

Kyrkoherdetjänsten i Brändö-Kumlunge församling och kyrkoherdetjänsten i Kimitoöns församling har inom utsatt ansökningstid inte fått någon sökande.

Kyrkoherdetjänsten i Söförsamling har inom utsatt ansökningstid sökts av församlingspas-torn i Esbo svenska församling Johan Kanckos.

Kyrkoherdetjänsten i Ålands södra skärgårdsförsamling har inom utsatt ansökningstid sökts av

teologie magister Viveca Auer.

Kaplanstjänsten i Västabolands svenska församling har inom utsatt ansökningstid sökts av försam-lingspastorn i samma församling Sara Grönqvist, församlingspastorn i Katariinan seurakunta Annika Forsström-Roivanen, kaplanen i Hangö svenska församling Ann-Sofi Nylund och teologie magister Viveca Auer.

B-kantorstjänsten i Hangö svenska församling, B-kantors-tjänsten i Larsmo församling, B-kantorstjänsten i Pernå församling, C-kantorstjänsten i Brändö-Kum-lunge församling, gemensamma C-kantorstjänsten i Eckerö och Hammarlands församlingar, C-kantorstjänsten i Finström-Geta församling och C-kantorstjänsten i Liljendals församling har inom ut-satt ansökningstid inte fått någon sökande.

KUNGÖRELSER

SEGELBERGSKA STIFTELSEN

för liturgivetenskaplig forskning

har möjlighet att under år 2013 utdela vissa medel till stöd för liturgisk och liturgi-historisk vetenskaplig forskning.

Efter därom till stiftelsen ingiven ansökan kan därvid

(a) stipendier utdelas åt studenter och forskare som önskar fullgöra någon forskningsuppgift eller deltaga i någon sammankomst med vetenskapligt syfte,

(b) bidrag lämnas till redigering, tryckning, illustrering m.m. av publikationer.

Medel till finansiering av forskarutbildning utgår ej.

Till ansökan skall fogas en ekonomisk plan för det ändamål vartill medel sökts. Sökande, som inte avlagt doktorsexamen eller motsvarande, skall till ansökan om stipendium eller tryckningsbidrag även foga intyg från handledare eller annan liturgivetenskapligt kompetent person, som styrker ändamålets vetenskapliga syfte och halt.

Sådant bidrag som omtalas under punkt b ovan skall utbetalas sedan den sökande till stiftelsen ingivit tio exemplar av publikationen i fråga. I publikationen skall anges på tryckortssidan att den utgivits eller tryckts med bidrag från stiftelsen.

Ansökan mottages endast under tiden **15 augusti till och med 1 oktober** och insändes till stiftelsens sekreterare, teol. dr Per Ström, Österängsgatan 14 B, SE-753 28 Uppsala, Sverige.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsam familj på 3 pers. söker 3:a el. dyl. i cent. H:fors. Inflyttning flexibelt sep - dec 2013. 050-5948179/Andreas

Andra årets lärarstuderande söker hyreslägenhet i Vasa centrum fr.o.m hösten (aug.) 2013. Kontakta Malin: 040-834660

Ung, röfri studerande utan husdjur önskar hyra 1:a i centrala Åbo fr.o.m. juli-augusti. Ring Frida Tel. 0400905442

Ungt studentpar från Aalto universitetet söker sitt första gemensamma hem i Helsingfors, t.ex Drumsö eller Mejlans fr.o.m. juli. Tvåa prefereras. Bröllop på sommaren. Vänligen erbjud! Tel: 045-3255901/Anssi

Önskas hyra ETTA i Hfors! Barnträdgårdslärlar.stud. flicka från Ekenäs önskar hyra etta från augusti. Tel. 0400979060 efter kl 15.00

UTHYRES

Lägenhet uthyres för perioden 1.6 - 31.8. Ca 55 kvadratmeter, två rum, på Valhallagatan, Bortre Tölö. 980€/månad, bredband, el och vatten ingår. Lägenhetsvisning enligt överenskommelse. Kontakta via telefon: +358 457 3421914 eller via mail: s111920@hanken.fi

Hyr ut min etta i Åbo över sommaren. Hyra 450€/mån. Ta kontakt för mera info! Jenni 040-8451178 / jenni.enbacka@gmail.com

Liten tvåa, delvis möblerad, uthyres i Stensvik, Esbo fr.o.m. 1.7. för ett år framåt. Förmånlig hyra. Kontakta lagenhetstevensvik@gmail.com för mera information.

Tvårummare i Helsingfors och Esbo (Haga och Alberga) uthyres. Lämpliga för t.ex. studeranden. 750-870 euro/mån. Tel. Elmgren 040-5196890

Fin 56 m² tvåa i Nya Olympiabyn i Kottby för 980 €. 045-657 6490

Centralt belägen möblerad etta i Åbo uthyres för sommaren, el o vatten ingår, gratis internet. 1 min från domkyrkan. Hyra 455€.tel 0400424358, 0505771721

Rymligt möblerat rum i 2 r + kök i Kampen. Kvinnlig rumskamrat. Uthyras 1.6-31.8 (tiden kan diskuteras). Hyra 550/mån inkl. vatten. Ring Jennifer 050-3388840

Trevlig, ljus lägenhet, 4 rum och kök + 2 stora balkonger vid Idrottsparken i Åbo uthyres. Lämplig för familj eller 2-3 skötsamma studeranden. Hyra 890 euro/månad. Ring Anne/040-5307552

3-rummare i natursköna Ekenäs uthyres för tiden juni-augusti. För mera info ring 0400-807650

1 rum, alkov+kök, 42kv i Kampen uthyres from 1.7. 1050€/mån, 050-3021514

Möblerat stort rum i delad 3 rums lägenhet i främre Tölö, juni-aug 450€/mån. tel: 050-4910120/Karen

SÄLJES

Toyota Aygo -06. 26500km. 0405611523

JEPPO SÖNDAGSSKOLA höll avslutningsfest i varmt men regnigt vårväder.

Söndagsskolavslutning i Jeppo

I lite regnigt men varmt vårväder firade Jeppo söndagsskola sin avslutning utomhus. Ungefär tjugo barn har deltagit. Temat under avslutningen var "hemma hos": -Martha och Maria, -Sackaios, -en kvinna.

Barnen indelades i två grupper och fick besöka de olika "hemma hos", som ledarna undervisade om.

Sedan fick barnen se lite av vad vi tror kommer att

hända i himlen, som lovsång, vila och lek. Vi människor blir en ny skapelse.

Glass delades ut och de tre sjätteklassister som deltagit fick varsin bibel. Alla de andra fick genom lottdragning varsin liten sak.

• GUN-VIOL LINDBORG

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN FÖRSAMLING

Ett sevärt utflyktsmål är

Hembygds- och Berga glasbruksmuseum på Dahlbacken i Pörtom

Öppet: 1-31.7 alla dagar kl. 12-17.
I augusti endast mot beställning. För grupper även andra tider enligt överenskommelse.
1-31.7 Konstutställning
7.7 Malax veterantraktorer kl. 11-14
13.7 Sommarknäd kl. 10-15
20.7 Allsång med Torolf Westerlund och Johan Pätt m.fl. kl. 14
19.8 Vasa motorcyklister kl.19

PÖRTOM HEMBYGDSFÖRENING, tel. 050-541 6092, 050-336 1684

Sommaren i Korsnäs

Korsnäsveckan v.27
29.06.2013-07.07.2013
Mångsidiga evenemang i alla byar

Världsarvsutfärder till
Molpehällorna
02.07.2013 kl. 13 & 14
04.07.2013 kl. 13 & 14

Allsångskonsert vid
Edsviksjön
02.07.2013 kl. 19.00
Allsångsledare:
Linda Backgren-Holm och Kaj Holm

Lantdagen i Korsnäs
10.08.2013 kl. 11-15

Världsarvsdag på
Molpehällorna
11.08.2013

Anne Frank-utställning från
Amsterdam
10.08-31.08.2013 i Biblioteket

Visste du att...

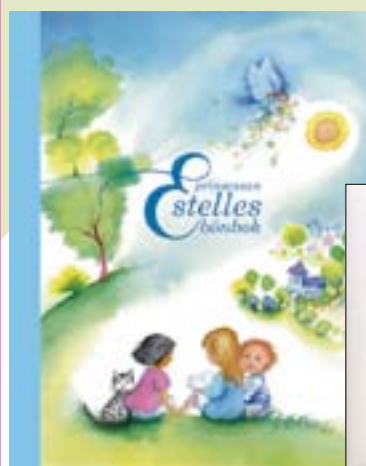
du kan lämna in din hyresannons via webben?

När du lämnar in via webben sparar du också serviceavgiften på 5 euro.

Böcker gör sommar!

För hängmattan eller som present!

Prinsessan Estelles bönbok

En unik bok fylld av finstämda och tankvärda böner för de yngre barnen. Kronprinsessparet har skrivit förordet samt omsorgsfullt valt ut de texter och bilder som de känner särskilt starkt för.
Inb. 20 €

Sophie Piper

Gud tar hand om mig
Bibelberättelser och böner för den som är ny i världen. "Gud gör en ny dag åt mig varje morgon, Gud går med mig överallt där jag går..."
Vadderad mjukpärm 17,50 €

John Ortberg
Livet jag längtar efter

Den här boken är ett försök att göra de heliga vanor, som kristna i århundraden har brukat, tillgängliga för vanliga människor. Det liv som många av oss längtar efter är faktiskt inom räckhåll.
pocket 8,90 €

Martin Lönnebo
Hjärtats sånger

En finstämd, eftertänksam bok för dig som vill utforska och träna din andlighet och tro. Boken innehåller bland annat 60 nyskrivna meditationer med en tillhörande bön.
Inb. 27,90 €

INKAST MATS BJÖRKLUND

Provokationens makt att förändra

ENS SAK jag ibland förundras över är vår tids stora tilltro till provokationens makt att påverka. Vi verkar anse att det bästa sättet att påverka en annan grupp är att irritera, provocera och utmana. Exempelvis: när en konstnär vill få muslimer att tänka i lite vidare banor blir det logiskt att ta något av det heligaste de har, nämligen profeten Muhammed, och framställa honom som något av det smutsigaste de kan tänka sig, nämligen en hund. Om man förlämnar dem riktigt ordenligt tänker de säkert om.

I VISS mån hör det här väl ihop med vår stora tilltro till debatt som ett sätt att föra utvecklingen framåt. Tyvärr åstadkommer debatten i verkligheten sällan någon större förändring, den gör många gånger bara skyttegravarna ännu djupare. Dialog däremot leder nästan ofelbart till förändring och utveckling. Debatten innebär ofta att föra fram mina egna argument och torpedera motståndarens, medan dialogen innehåller ett element av att lyssna och till och med försöka förstå den andra sidans sätt att se saken. Men dialog är i dag påfallande otrendigt och definitivt inget man vinner några pr-poäng eller gilla-klick på.

Jag tycker det är lite oro-väckande att vi också inom kyrkan tar till både debatt och provokation framför dialog. Oroväckande dels därför att jag personligen alltså inte tror att de förstnämnda egentligen fungerar. Oroväckande också därför att dialog och enhetsökande är en del av kyrkans absoluta kärna. Om vi inte betonar dem har vi faktiskt tappat kontakten med en del av våra rötter.

EN AV mina favoritpassager i NT är när församlingen i Korint skriver till Paulus om offerkött. På torget säljs kött som slaktats i avgudatemplet och vissa ifrågasätter att kristna äter det. Deltar de då inte indirekt i avgudakulten? Församlingen frågar Paulus och man kunde ju förvänta sig ett ganska entydigt svar på ett så här tydligt dogmatiskt spörsmål.

Paulus svar är överraskande. Dels är det väsentliga inte var köttet slaktats, utan hur du själv ser på saken. Äter du det för att hålla dig på god fot med de gamla gudarna är det fel, äter du det precis som om det var vilken annan entrecote som helst är det helt i sin ordning. Den viktiga frågan är däremot hur din granne ser på saken. Om det stör honom borde du faktiskt låta köttet vara, oavsett din egen åsikt.

DET VIKTIGA är inte endast den dogmatiska frågan om rätt och fel, utan hur vi för diskussionen. Är det jag, min grupp och vår åsikt som är central eller kyrkans enhet och kärleken till nästan?

Jag tror vi kunde ha mycket att vinna på att återerövra dialogen framför debatten. Att lyssna och försöka förstå snarare än att bara vinna slaget. Problemet är ju att det alltid är "den andra sidan" som är så hård för och kärlekslös. Din och min gruppering har ju alltid värnat om enhet och dialog. Eller?

Mats Björklund är far, make, troende och jordbrukare.

Nu kan du få originalet av det Biomagnetiska armbandet

med 2 poler på 2,500 gauss som balanserar kroppens positiva och negativa joner för bättre hälsa.

Lindrar mot huvud-, rygg- och muskelvärk. Förbättrar cirkulationen. Ökar energinivån och minskar stress och trötthet. Armbandet är av hög kvalitet med 24 K gulddouble.

Använd armbandet dagligen och upplev de positiva fördelarna.

Sänd in din beställning till:
Jonny's
Försäljningstjänst
Petalaxvägen 18D,
66240 Petalax

Antal:
Namn:
Adress:

Pris **29,50€** inkl. post-kostnader

06-347 0608 cjcenter@malax.fi

www.nordicsale.fi

2500 st. FÖNSTER och DÖRRAR. Kolla måtten på nätet!

snabbt och förmånligt

NORDIC sale Kuusitie 1 Bosund (06) 721 0111 sale@nordicsale.fi

Handelsmans Cafe

Vi gör smaklig husmanskost av när- och lokalproducerade livsmedel.

Vår lilla lantliga gårdsbutik har läckerheter till vardagen och fester.

Läs mer: www.handelsmanscafe.fi
Spjutsundsvägen 103, 01190 Box, tfn. 050 59 24 255

Något vi borde skriva om?

Tfn 09-61261549 e-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

KOMMANDE RESOR:

4.-7.6.2013 Stockholm med kungliga slott
5.-8.6.2013 Sommarresa till Åbo och Åland
8.-14.6.2013 Krigshistorisk resa till Svir
26.-29.7.2013 Formel 1 Hungaroring
29.7-4.8.2013 Resa till Nordkalottens fronter
5.-11.8.2013 Vandringsresa till Österrike
12.-17.8.2013 Resa i JR 24:ans och Tunga 4:ans fotspår
5.-9.9.2013 Jordbanetävling i Vechta, Tyskland
21.-22.9.2013 Speedway GP i Stockholm
24.9-1.10.2013 Gardasjön, Schweiz och Mainau
2.-10.10.2013 Historia och kultur i Berlin, Krakow, Warsawa och Riga
11.-15.10.2013 Enzo Ferrari Marathon
23.-27.1.2014 Marcialonga (begränsat antal pl.)

6.-7.7.2013 Norrbottens Trädgårdar i samarbete med Blomqvists Plantskola Vi besöker flera fantastiska besöks trädgårdar i Piteåtrakten. Där både kreativiteten och mångfalden sprudlar. På hemväg stannar vi upp vid IKEA

Bekanta Dig också med våra www.sidor.com Populära stadsemester osv...

ANMÄLNINGAR OCH YTTRELLIGARE INFORMATION:
www.kokkolamatkatoimisto.fi
www.kokkolamatkatoimisto.fi

Kokkolan Matkatoimisto Karleby Resebyrå
Fabriksg. 8, 67100 Karleby, Tfn (06) 823 8300, fax (06) 823 8346

Har du tänkt på att med en annons i **KYRKPRESSEN** når du hela Svenskfinland på en gång?

Du kan enkelt designa och lämna in din annons utan extra kostnad via webben på www.kyrkpressen.fi

Vår kära mamma
Maria Eleonora Hildursson f. Andersson
* 18.02.1912 Pjalby
† 18.01.2012 Helsingfors
Min levnadsvandring slutad är.
Jag kommer nu o Herre kär, hos Dig får själen vila. Min levnadsvandring slutad är.
Sörjd och saknad, men ihågkommen med stor tacksamhet och kärlek.
Albert
Bettina och Göran Cedrika och David Eleonora, Fredrika Henrik och Henrika Hugo, Henrietta
Ingeborg, Adele, Göran, Stig
Släkt och vänner

Etta i östra centrum, kokvrå, fin utsikt. Bra förbindelser till tåg/buss.
Hyra: 600 e/mån inklusive vatten och el.
Tel: 040-1234567/Bo

Vår kära **SON**
15.10.2012, Hfors
stolta föräldrar
Henrika och Henrik Knutsson.

Henrika Öst & Henrik Knutsson
18.5.2012 Ekenäs

Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
annons@kyrkpressen.fi
(09) 6126 1550

KP.
KYRKPRESSEN

Som vänlig inbjudan meddelas att jordfästningen äger rum i Gamla kyrkan söndagen den 3.8 kl.12. Efter gravläggningen minnesstund i församlingshemmet.

www.kyrkpressen.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

CITAT GUDS BARN

”Det finns en som vet bättre. En fader som är full av kärlek till dig, som vill leda dig på rätta vägar sitt namn till ära.”

David Grönlund i Sändebudet om att leva som Guds barn.

TEOLOGI NYCKELBLOGGEN

Adjö till Tf?

Osökt går ju tanken till konsulinnan Anna von Rettig som genom sin donation gav förutsättning för en egen svensk teologisk fakultet 1924. Hur skulle hon reagera på dagens beslut? Att på tröskeln till 90-årsjubileet se den försvinna från

fakultetskartan och ersättas med en filosofisk. Måhända fungerar filosofi bättre som paraply för flera vetenskapliga discipliner men samtidigt är det nog också en degradering av teologin. **Lucas Snellman på Nyckelbloggen om att teologin förlorar sin fakultet**

En ung man bad en pastor komma och be för hans förkylda mamma. Pastorn kände familjen och visste att de var aktiva i en annan församling, så han frågade: - Borde du inte be broder Simon komma och be för din mamma? - Jo, sa mannen, men vi ville inte riskera att han skulle bli smittad.

Fångar gnistan på bild

Hanna Krokfors är sjutton år och fotograferar redan professionellt. När hon ser på människor genom kameran tycker hon att alla är vackra.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**
FOTO: **HANNA KROKFOR**

När började du fotografera?

- När jag fick en systemkamera i konfirmationspresent - det var då jag började fotografera på allvar.

Vad fotograferar du helst?

- Helst fotar jag människor. Det är mera liv i dem än i landskap eller saker!
- Jag tycker om att tänka på att alla människor har en egen historia och när jag fotar dem får jag en inblick i den.

Har du några tips på hur man får folk att slappna av så att de ser naturliga ut på bild?

- Prata med dem om saker som de tycker om. När de börjar berätta om något som är viktigt för dem ser du genast den där gnistan i deras ögon.

Du är aktiv i Pedersöre och Jakobstads svenska församling - hur påverkar din Gudstro ditt sätt att se på människor genom kameran?

- Jag tänker inte så mycket på det när jag fotograferar, men nog efteråt när jag sätter mig ner och ser på bilderna. Då tänker jag på att vi alla är skapta på olika sätt, men ändå är vi alla så fina.

- Man behöver inte ha ett modellutseende för att vara vacker. Det är roligt

HANNA KROKFOR började fotografera när hon fick en systemkamera i konfirmationspresent. I dag har hon ett eget företag.

- Helst fotar jag människor, det är mer liv i dem!

att se att den där inre gnistan som finns i varje människa går att fånga på bild.

I de sociala medierna ser det mesta vackert ut: människorna, maten, hemmen. Tycker du att det kan leda till en känsla av stress, att allt borde vara så fint?

- När jag tittar på foton på Facebook tittar jag för det mesta på hur själva bilden ser ut: om ljuset är bra, om någon ansträngt sig eller bara knäppt på webbkameran. Visst kan det vara stressande med floden av vackra foton, men det är också något man kan kämpa emot. Jag har kompisar som tar foton på sin halvätta grötportion och lägger ut det på webben för att lite göra narr av alla de där matfotona.

Du är bara sjutton år men har redan grundat ett eget företag. Hurdana uppdrag har du haft?

- Jag fotograferat på bröllop och begravn-

"Jag tycker om att tänka på att alla människor har en egen historia och när jag fotar dem får jag en inblick i den."

Hanna Krokfors

ningar, jag har fotat barn och studenter.

- Det är inte så besvärligt att ha ett företag som det låter - det är lätt att få hjälp och goda råd med det byråkrattiska här i Jakobstad, där jag bor.

Drömmer du om att en dag har fotografering som yrke?

- Jag vill gärna fortsätta fotografera, men kanske inte på heltid. Jag vill ha ett yrke där jag får jobba med människor. Jag funderar på att studera psykologi eller teologi.

Kan du ge läsarna tips på hur de själva kan knäppa ett fint studentfoto?

- En bra studentbild är personlig. Någon vill kanske sitta på en stor åker och bli fotad där, en annan vill ha en ansiktsbild.

- De flesta vill bli fotade en fin, solig dag, men då är det svårt att få bra bilder. När man har solen i ansiktet blir det inte ett bra porträtt. Om du satsar på sol, tänk då kvällssol och motljus. Då får du kanske lite solstrålar med på bilden också.

- Och kom ihåg att studentfotot inte behöver tas samma dag som studentfesten ordnas - då blir det stressigt. Ta fotot dagarna före festen eller dagen efter. Då blir det lugnare.